

Мо бояд дар ҳама ҳолат сарчамъу муттаҳид, хушёру зирак ва барои ҳимояи манфиатҳои миллӣ ва давлатии худ омода бошем, истиқлолу озодиро ҳамчун неъматӣ муқаддастарини ҳаётамон ва Ваҳдати миллиро чун дастоварди бузургтарини халқамон эҳтиёт ва ҳифз намоем.

Эмомалӣ РАҲМОН

№26 (12510)
25 июни
соли 2025

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАҶТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

www.omuzgor-gazeta.tj

КАЛОМИ ПЕШВО

нин мақом сазовор гардад.

Дар ин росто, моро зарур аст, ки хусусиятҳои барҷаста ва манфиатовари онро боз ҳам бештар тарғибу ташвиқ намоем.

Ҳамватанони азиз!

Аҳамияти об дар замони мо хеле муҳим арзёбӣ гардида, яке аз масъалаҳои глобалии сайёра ба шумор меравад.

Созмони Милали Муттаҳид се ташаббус ва пешниҳоди Тоҷикистонро доир ба ҳифзу истифодаи оқилонаи захираҳои об қабул кард, ки қатъномаҳои дар ин масъалаҳо қабулкардаи ин созмони бонуфузи байналмилалӣ бо дастгирии кишварҳои ҷаҳон амалӣ шуда истодаанд.

Ташаббуси навбатии кишвари мо доир ба ҳифзи пирияхҳо, ки бо масъалаи хифзу истифодаи оқилонаи захираҳои об, робитаи мустақим дорад, ҳамчунин, аз ҷониби Созмо-

МЕҲРНОМА

Муҳаммад ҒОИБ

ВАҲДАТ

Чашм бар дур назар кард, хабардор шудем,
Заҳрро ақл шакар кард, шакардор шудем.
Панд бар фанд асар кард, асардор шудем,
Меҳр бар кина зафар кард, сипардор шудем.

Неширо аз хотири ҳастии миллат нӯш кардем,
Отаиши ҷанги ватансӯзандаро хомӯш кардем.

Хунҷигар шуд баду ин қавм бадомӯз нашуд,
Ҷо даруни қафаси дуд ҳудафрӯз нашуд,
Соҳиби нури хирад буд, сияҳрӯз нашуд,
Сабзтар гашт, сияҳрӯ чу заминсӯз нашуд.

Ин нишоне аз ғуноҳи ҳам гузаистан буд,
Ин баҳори ваҳдати сарсабз гаистан буд.

Қиссаи ваҳдати моро ба ҳама ҷо донанд,
Сухан аз сулҳ равад, Сарвари моро хонанд.
Ҳар кучо пайкараи Ваҳдат асар бигзоранд,
Ном бояд, ки ба он тоҷбасарҳо монанд...

Мо ба Ваҳдат дар ҷаҳон машхур гаистем,
Чун нишони ориён машхур гаистем.

Қамол НАСРУЛЛО

СУРУДИ ВАҲДАТ

Ин сафои бахт, ин фирӯзи имони мост,
Чашми Ваҳдат, чашми нузҳат, чашми шаъну
шони мост.

Чашми фарзандони қурбонгашта дар роҳи мурод,
Зинда монда дар шукӯҳи мардуми олинажод.

Чашми он оби парешоне, ки бо ҳам ошност,
Чашми ин марзе, ки хоки ӯ назаргоҳи Худост.

Чашми рӯзи рӯзи мо, рӯзгори васли мост,
Чашми эҳёи асолат, бозтоби асли мост.

Чашми файзи субҳи сулҳу бозгашти офтоб,
Чашми фатҳи ҳикмату ин чеҳраҳои бениқоб.

Чашми фирӯзи ному тоҷу тахти тоҷикон,
Чашми нурафионии хуршеди бахти тоҷикон.

Ваҳдат ин ошоиши ҳар хонадони тоҷик аст,
Рӯшани эзодӣ дар ҷисму ҷони тоҷик аст.

Аз Бадахшону Зарафшон, Сугду Хатлону Ҳисор,
Бораи нағми Ватан шуд шонаи мардонии ор.

Аз дили таърих бо набзи бузургони диёр
Мерасад пайки саодат, шодбоши ифтихор.

Бар замини Тоҷикистон нури Раҳмон мерасад,
Дил ба армон, сар ба сомон, ҷон ба ҷонон мерасад.

Тиргон – оини покиву тозагӣ ва ободкориву созандагӣ

Паёми шодбошии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати чашни Тиргон

22.06.2025, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони гиромӣ!

Фарорасии чашни бостонии Тиргон – ёдгори пурарзиши тамаддуни бостонии ориёиро ба ҳамаи шумо самимона табрик менамоем. Тиргон дар радифи Наврӯзу Меҳргон ва Сада аз куҳантарин чашнҳои мардуми мо ба шумор меравад. Ин чашн мутобики солшумории қадимаи ориёӣ дар рӯзи 13-уми моҳи Тир, ки он рӯзро низ Тир меномиданд, баргузор мешуд.

Чашни Тиргон ҳамчун рамзи борону сарсабзӣ, меҳрварзӣ ва гиромидошти ростиву ҳақиқат дар боварҳои деринаи ниёгони мо реша дорад ва баёнгари пайванди амиқи инсон бо табиат ва муҳити зист мебошад. Ин оини бостонӣ ифодакунандаи арзишҳои ҷовидонаи инсонӣ – умед ба фардои нек, сулҳу дӯстӣ ва ҳамбастагиву ҳамкориҳои фарҳангу оинҳои гуногуни башарӣ ба ҳисоб меравад.

Дар шароити пурҳаводиси ҷаҳони муосир посдории чунин арзишҳо беш аз ҳар замони дигар метавонад тақвияти талошҳои муштарак барои тақвияти дӯстиву ҳамкориҳои тамаддуно фарҳанго ва дар айни замон ҳифзи мероси маънавии миллии мо бошад.

Чашни Тиргон яке аз муҳимтарин чашнҳои тоҷикон мебошад, ки аз шебу фарози садсолаҳо ва ҳодисоти мураккаби рӯзгор гузашта, то ба рӯзгори мо расидааст.

Яъне, Тиргон пайвандгари насл-

ҳои имрӯза бо расму оини ва суннату анъанаҳои гузаштагон аст.

Таҷлили он аз замони қадим то ба имрӯз ҷузъи таркибии хувияти миллии тоҷикон мебошад.

Ниёгони мо бо баргузории ин чашн ҳам шукронаи неъматҳои табиатро ба ҷой меоварданд ва ҳам дар байни ҷомеа тоза нигоҳ доштану истифодаи оқилонаи обро ҳамчун неъматӣ ҳаётбахш тарғиб менамуданд.

Бояд гуфт, ки об дар фарҳанги суннатии мардуми тоҷик аз замони қадим то имрӯз ҷойгоҳи хос дорад. Ниёгонамон дар айёми чашни Тиргон хонахоро об пошида, покӣза мекарданд, гандуми ҳосили навро орд карда, нону таомҳои гуногун мепухтанд, дастархони идонаи худро бо анвои нону мевачот оро медоданд ва бехтарин навъҳои маҳсулоташонро ба намоиш мегузоштанд.

Тиргон, ки дар кишварамон ба шарофати Истиқлоли давлатӣ бо тамоми суннатҳои деринааш эҳё гардидааст, ҳоло ба чашни миллии мо – тоҷикон ва рамзи худшиносиву ифтихори миллий, ваҳдату ҳамдигарфаҳмии мардум ва пайванди наслҳо табдил ёфтааст.

Ҳамчунин, боиси ифтихор аст, ки чашнҳои миллии мо – Наврӯз, Сада ва Меҳргон ҳоло мақоми байналмилалӣ гирифтаанд.

Орзуамандем, ки чашни Тиргон низ дар наздиктарин фурсат ба ҷу-

ни Милали Муттаҳид пазируфта шуд ва Рӯзи байналмилалӣ ҳифзи пирияхҳо эълон гардид.

Меҳроҳам бо қаноатмандиву ифтихор иброз намоям, ки ин ҳама пешниҳоди ташаббусҳои саҳми кишвар ва мардуми мо дар ҳалли масъалаву мушкилоти глобалӣ ва бехтар сохтани шароити имкониятҳои зиндагӣ барои сокинони сайёра мебошад. Мардуми мо, ки соҳиби суннатҳои бостонӣ ва созандагиву ободкорӣ ҳастанд, беҳуда обро манбаи ҳаёт ва сарчашмаи ободӣ нагуфтаанд.

Ба ин маънӣ, чашни Тиргон оини покиву тозагӣ, ободкориву созандагӣ ва идомаи мантиқии чашни Наврӯз мебошад.

Итминон дорам, ки мардуми бонангу номуси кишвар бо истифода аз суннату анъанаҳои деринаи миллий тамоми саъю кӯшиши худро минбаъд низ барои боз ҳам ободу зебо гардонидани кишвари азизамон – сарзамини куҳанбунёди аҷдодии ҳеш равона месозанд. Фарорасии чашни Тиргонро бори дигар ба мардуми шарифи Тоҷикистон самимона табрик меғӯям.

Орзуамандам, ки арзишҳои неки чашнҳои бостонӣ – сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистони маҳбубамон ҳамеша устувору пойдор бошанд.

Чашни Тиргон муборак бошад, ҳамватанони азиз!

www.president.tj

►► БУНЁДКОРӢ

Ифтитоҳи «Дурахшон»
дар шаҳри Душанбе

20-уми июн Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ дар кӯчаи Махмадалии Қурбонови ноҳияи Исмоили Сомонӣ пойтахт муассисаи тахсилоти томактабии «Дурахшон»-ро мавриди истифода қарор доданд.

Иттилоъ дода шуд, ки бинои нави кӯдакостон дар доираи нақшаи чорабиниҳои ободонӣ бахшида ба 35-солагии Истиқлоли давлатӣ ва тадбирҳои созандаи роҳбарияти Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе дар муҳлати 15 моҳ ҷавобгӯ талаботи меъмориву шахрсозӣ бунёд гардида, барои 300 кӯдак пешбини шудааст.

Муассисаи тахсилоти томактабии «Дурахшон» аз ҷониби соҳибкори ватанӣ Неъматулло Ҳайтов бо

тарҳи муосир ва харчи 20 миллион сомонӣ бо сифати баланд сохта шуда, дар вақти сохтмони он зиёда аз 100 сокини маҳаллӣ бо кор таъмин гардидаанд.

Муассисаи тозабунёд аз 4 ошёна ва таххона иборат аст ва дар он барои инкишофи зехни кӯдакон, машғул шудани онҳо бо бозихои гуногуни шавқовар ва аз худ кардани донишҳои замонавӣ шароити хуб фароҳам оварда шудааст.

Ҳамаи хучраҳои таълимӣ боғча бо лавозими зарурӣ, аз ҷумла, мизу курсӣ ва ҳар гуна бозичаҳои кӯдакона таъмин буда, омӯзишу парасторӣ дар он бо 3 забон-тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ сурат мегирад.

Дар кӯдакостони нав 24 парастор ва корманди соҳаи педагогӣ ва 21 корманди маъмуриву техникӣ, дар маҷмӯъ, 45 нафар бо кор таъмин шудаанд.

Тибқи лоиҳа, дар ин муассиса барои 12 гурӯҳ шароити хуб, аз ҷумла, хучра-

ҳои хоб, Ҳаммом, толорҳои варзишӣ, мусиқӣ, рақс, хореографӣ, рассомӣ, толори варзишӣ ва майдончаи бозӣ барои кӯдакон фароҳам оварда шуда, он дар арафои рӯзи Ваҳдати миллии барои кӯдакони хуштолеи замони истиқлол тухфаи арзандаи Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон номида шуд.

Роҳбари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни боздид ба сифати корҳои иҷрошуда баҳои баланд дода, масъулону омӯзгоронро ба тарбияи дурусти кӯдакон, дар руҳияи ҳештаншиносӣ ва босаводу донишманд гардонидани онҳо ҳидоят намуданд.

Мувофиқи нақшаи генералӣ дар кӯчаи Махмадалии Қурбонови ноҳияи Исмоили Сомонӣ биноҳои баландошёнаи истиқоматӣ ва марказҳои савдою хизматрасонӣ бо тарҳи муосир қомат афрохтааст ва бунёди кӯдакостони замонавӣ дар ин ҷо барои ба таълим тарбия фаро гирифтани насли наврас замина мегузорад.

Бо дастури Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон барои баланд бардоштани савияи дониши кӯдакон ва дар руҳияи ҳештаншиносӣ тарбия намудани онҳо теъдоди муассисаҳои тахсилоти томактабӣ дар шаҳри Душанбе зиёд мешаванд.

Дар ин замина, қарори Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ барои бунёди 70 муассисаи тахсилоти томактабӣ ба имзо расида, дар доираи он то охири ҳамин сол дар пойтахт 10 кӯдакостони нав сохта, ба истифода дода хоҳад шуд.

Маркази ташхису
табобат ва таълими ДМТ

20-уми июн Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ дар худуди шаҳраки донишҷӯён Маркази ташхису табобат ва таълими Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро мавриди истифода қарор доданд.

Бинои тозабунёди Маркази ташхису табобат ва таълим дар партави сиёсати маорифпарваронаи Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба истиқболи ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ бунёд шудааст. Иншоот дар масоҳати 0,83 гектар замин қомат афрохта, ҳуди бино 3 ҳазору 680 метри мураббаъро ташкил медиҳад.

Корҳои сохтмонӣ дар Маркази ташхису табобат ва таълими Донишгоҳи миллии Тоҷикистон соли 2023 оғоз гардида, бо риояи талаботи муосирӣ соҳавӣ бунёд карда шудааст.

Корҳои сохтмонӣ аз ҷониби Ҷамъияти дорой масъулияти маҳдуди «Файзи ҷавонӣ» сомон ёфта, аз 5 ошёна ва таххона иборат мебошад.

Саҳн ва атрофи бинои Маркази ташхису табобат ва таълими Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар масоҳати ҳафт ҳазор метри мураббаъ мумфарш гардида, Ҳамчунин, ободу сабзкорӣ шудааст.

Дар ин иншоот маҷлисоҳо барои 60 нафар, 61 утоми корӣ ва дигар хучраҳои зарурӣ, ба монанди ташхиси рентгенӣ, томографияи резонанси магнитӣ, ташхиси ултрасадо, табиби сироятшинос, дандонпизишкӣ, урологӣ, ҷарроҳӣ, доругузaronӣ,

анестезиологӣ, хунгирӣ, ташхиси биохимиявӣ, доруҳона ва озмоишгоҳҳо ҷой дода шудааст.

Хучраҳои корию санҷишгоҳҳо бо дастгоҳу таҷҳизоти насли нави соҳавӣ мучаххаз буда, аз ин баъд барои гузарондани машғулиятҳои амалӣ шароити зарурӣ муҳайё карда шудааст.

Ба Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки бо дарназардошти талаботи ин соҳа, дар ошёнаҳои болоии марказ хучраҳои аллерголог, гематолог, гинеколог, гӯшу гулу ва бинӣ, терапия, табибони оилавӣ, асабшинос, педиатр, эндокринолог ва табиби ҷашм ҷой дода шудаанд. Марказ имкон дорад, ки дар як вақт ба 300 нафар корманду омӯзгор, донишҷӯи донишгоҳ ва дигар мурочиаткунандагон хизмати баландсифати таббӣ расонад.

Доруҳонаи гиёҳҳои шифобахш, озмоишгоҳи омода намудани маводи доруворӣ аз рӯи доруҳат, ҳашт синфхонаи дарсӣ барои машғулиятҳои лексионӣ ва хучраҳои корӣ қисмҳои алоҳидаи иншоот мебошанд.

Шароити имкониятҳои фароҳамшуда дар марказ минбаъд Ҳамчун пойгоҳи муҳими таҷрибавию амалии факултетҳои табибӣ, фарматсевӣ, химия ва биологияи донишгоҳ истифода бурда шуда, ба боз ҳам баланд бардоштани малакаи касбии донишҷӯён мусоидат менамояд. Зимни боздид Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сифати корҳо баҳои баланд дода, ба масъулин барои омода намудани ворисони арзандаи Сино дастуру тавсияҳои мушаххас доданд.

www.president.tj

Сафири Фавкулода ва Мухтори Ҷумҳурии
Федеративии Олмон дар вазорат

17 июни соли 2025 дар шаҳри Душанбе вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода бо Сафири Фавкулода ва Мухтори Ҷумҳурии Федеративии Олмон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Йорк Шуграф мулоқоти расмӣ анҷом дод.

Дар ҷараёни вохӯрӣ ҷонибҳои маҷмуи масъалаҳои барои тарафайн манфиатдорро мавриди баррасӣ қарор дода, бо таваҷҷуҳ ба густариши ҳамкориҳо дар бахшҳои илму маориф, ташкили лоиҳаҳои муштарак, мубодилаи таҷриба, таҳкими неруи кадрӣ ва ворид намудани технологияи муосир ба низомии тахсилот изҳори андеша намуданд.

Вазири маориф ва илм зимни суҳанронии худ иброз дошт, ки имрӯз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯзиши забони олмонӣ дар ҳама зинаҳои тахсилот ба роҳ монда шуда, Давлату Ҳукумат ҷиҳати фароҳам овардани шароити мусоид барои ҷавонон тамоми чораҳои амалиро пиёда намуда истодааст. Инчунин, таъкид карда шуд, ки дар ҳоли ҳозир шумораи ҷавонони дар Олмон тахсилкунанда 200 нафарро ташкил медиҳад, ки ин шумора дар қиёс бо дигар кишварҳои аврупоӣ хело назарногир аст.

Гуфта шуд, ки иқтидор ва зарфияти мавҷудаи соҳа имкон медиҳад, ки дар асоси ҳусни тафохум ва ҳамкориҳои созанда фаъолияти муштаракро ба сатҳи сифатан нав бардорем. Аз ин рӯ, пешниҳод гардид, ки дар бахшҳои тиб, мошинсозӣ ва аграрӣ миёни муассисаҳои тахсилоти олии касбии

ҳарду кишвар ҳамкориҳои мустақим ба роҳ монда шаванд.

Ҷонибҳои ҳамзамон, доир ба самтҳои афзалиятноки соҳаҳои илму маориф ишора намуда, ҳамкориҳои илмӣ-тадқиқотиро дар бахшҳои иқтисоди сабз ва муҳити зист баланд арзёбӣ намуданд.

Сафири Фавкулода ва Мухтори Ҷумҳурии Федеративии Олмон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташаббусҳои Роҳбарияти Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти хифзи пирахҳо ва захираҳои оби тозаро истиқбол намуда, онҳоро Ҳамчун иқдоми арзишманди ҷаҳонӣ дар самти хифзи муҳити зист арзёбӣ кард.

Мулоқот дар фазои дӯстона ва Ҳамдигарфаҳмӣ ҷараён гирифта, ҷонибҳои ҷиҳати таҳкими ҳамкориҳои судманд, густариши муносибатҳои дӯстона ва татбиқи ташаббусҳои муштарак дар самтҳои илму маориф таваҷҷуҳ зоҳир намуданд.

Тоҷикистон то соли 2032 ба кишвари тавлидкунандаи «энергияи сабз» табдил хоҳад ёфт.

▶▶ ҲАФТАИ ВАЗОРАТ

23 июни соли 2025 вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода бо директорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва мудирони муассисаҳои таҳсилоти томактабии шаҳри Кӯлоб вохӯри анҷом дод. Дар мулоқоти, ҳамчунин, муовини раиси шаҳри Кӯлоб ва сардори раёсати маорифи вилояти Хатлон иштирок намуданд.

Вохӯри бо директорони муассисаҳои таълимии шаҳри Кӯлоб

Дар оғози вохӯри вазири маориф ва илм ҳамаи иштирокчиёро ба ифтихори Рӯзи Ваҳдати миллӣ, ки дар таърихи навини Тоҷикистон аҳамияти сарнавиштсоз дорад, самимона табрик намуд. Вазир бо ифтихор аз хидматҳои таърихии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ

Раҳмон дар роҳи таъмини сулҳу субот ва Ваҳдати миллӣ ёдовар шуда, таъкид дошт, ки маҳз бо роҳбарии оқилона ва сиёсати сулҳофаринии Сарвари давлат имрӯз мо дар фазои осуда барои рушди соҳаи маориф талош меварзем.

Дар чараёни вохӯри як қатор масъалаҳои муҳимми соҳаи маориф мавриди баррасӣ қарор

гирифтанд. Аз ҷумла, таъкид гардид, ки таҳсилоти томактабӣ заминаи асосии рушди маънавию зехнии кӯдаконро ташкил медиҳад ва дар ин самт таваҷҷуҳ бояд бештар гардад.

Вобаста ба талаботи рӯзафузунӣ ҷомеа ба муассисаҳои таълимӣ, вазир чараёни сохтмон ва таъмири муассисаҳои таълимиро таҳлил намуда, ба масъулин супориш дод, ки раванди сохтмони иншооти таълимӣ бо дарназардошти талаботи замони муосир ва босифат ба анҷом расонида шаванд.

Вазири маориф ва илм дар идома қайд кард, ки барои баланд бардоштани сатҳи таълим муассисаҳо бояд бо кабинетҳои фанӣ, таҷҳизоти ҳозиразамон ва лавозимоти омӯзишӣ таъмин бошанд. Ин омилҳо барои дар амал татбиқ намудани стандартҳои давлатии таҳсилот ва рушди қобилияти хонандагон мусондат мекунанд.

Яке аз масъалаҳои муҳимми муҳокимашуда дар вохӯри, сарфа намудани неруи барқ буд. Вазир аз директорони муассисаҳо даъват ба амал овард, ки неруи барқро оқилона истифода намо-янд.

Дар интиҳои вохӯри вазири маориф ва илм ба иштирокчиён барои заҳмати пайваста дар самти рушду пешрафти маориф изҳори сипос намуда, изҳор дошт, ки мо-аҳли маорифи кишварро зарур аст, ки дар заминаи дастури супоришҳо ва ҳидоятҳои рӯзафузунӣ Пешвои миллат беш аз пеш кӯшиш намоем ва баҳри пешрафти соҳаи маориф саҳми шоиста гузорем.

Боздид аз рафти корҳои таъмири азнавсозӣ

23 июни соли 2025 вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода аз рафти корҳои таъмири азнавсозӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №9-и шаҳри Кӯлоб ошно гардид.

Зимни боздид вазир бо роҳбарият ва сохтмончиёни муассисаи таълимӣ мулоқот анҷом дода, чиҳати бо сифати баланд ва дар муҳлати муайян-гардида ба анҷом расонидани корҳои сохтмонӣ таъкид намуд.

Тибқи иттилои пешниҳодшуда, айни замон дар

муассисаи таълимии мазкур 480 хонанда дар як баст ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Теъдоди умумии омӯзгорон 68 нафарро ташкил медиҳад. Муассиса дорои 16 синфхона, 2 синфхонаи компютерӣ, 1 синфхонаи технологияи меҳнат, китобхона, ошхона, толори варзишӣ, толори фарҳангӣ ва 10 утоқи иловагӣ мебошад.

Ҳамзамон, дар назар дошта шудааст, ки дар назди муассиса Маркази инкишофи кӯдак таъсис дода шавад.

Фарогирии бештари кӯдакон – ҳадафи асосии марҳалаи нави барнома

ба таҳсилоти томактабӣ афзоиш ёфта, шумораи муассисаҳои томактабӣ, аз ҷумла, шаклҳои хусусиву алтернативӣ зиёд гардиданд.

Дар идома зикр шуд, ки лоиҳаи нави Барномаи давлатии рушди таҳсилоти томактабӣ барои солҳои 2026-2030 бо назардошти таҷрибаи амалии солҳои қаблӣ ва зарурати

ичрои ҳадафҳои Стратегияи миллии рушди маориф таҳия гардида, дар он тадбирҳои марбут ба густариши фарогирии кӯдакон, бахусус, дар минтақаҳои дурдаст ва миёни табақаҳои ниёзманд, таҳкими ҳамкориҳои бахши давлатӣ бо бахши хусусӣ, рушди инфрасохтор ва таъсиси шаклҳои гуногунсохтори муассисаҳои томактабӣ,

Тақдими кумаки физӣ ба мактаббачагон

17 июни соли 2025 дар анбори Барномаи озукаворӣ ҷаҳонӣ дар ноҳияи Рӯдакӣ бо иштироки муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Бадриддин Музаффарзода, Сафири Подшоҳии Арабистони Саудӣ Валид бин Абдулрахман Ал-Рашидан ва директори Барномаи озукаворӣ ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон Адҳам Мусаллам маросими расмӣ қабули кумаки башардӯстона баргузор гардид.

Муовини вазири маориф ва илм иброз дошт, ки ин маросим натиҷаи ҳамкориҳои наздики ҷонибҳо буда, Вазорати маориф ва илм барои ҳамкориҳои самимӣ ва дастгирии устувор ба соҳаи маориф ва насли наврас аз ҷониби Подшоҳии Арабистони Саудӣ ва Барномаи озукаворӣ ҷаҳонӣ сипосгузори менамояд.

Муовини вазир таъкид намуд, ки имсол дар доираи ҳамкориҳои бисёрсолаи Вазорати маориф ва илм бо Барномаи озукаворӣ ҷаҳонӣ, тибқи Барномаи давлатии гизои мактабӣ, 161 тонна хурмо барои тақсим ба мактаббачагонии синфҳои ибтидоӣ ба зиёда аз 500 муассисаи таълимӣ дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ дастрас мешавад. Ин иқдом барои беҳтар намудани вазъи гизо, саломатии кӯдакон ва баланд бардоштани сифати таълим равона гардидааст.

Сафири Подшоҳии Арабистони Саудӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зимни суханронӣ таъкид кард, ки барои Подшоҳии Арабистони Саудӣ ифтихори бузург аст, ки дар паҳлуи мардуми Тоҷикистон истода, дар рушди соҳаҳои муҳимми иҷтимоӣ, бахусус, маориф саҳм мегузорад.

Дар навбати худ директори Барномаи озукаворӣ ҷаҳонӣ дар Тоҷикистон изҳор дошт, ки кумаки арзишманди башардӯстонаи Арабистони Саудӣ ба зиёда аз 43 000 хонандаи синфҳои ибтидоӣ дар 14 ноҳияи кишвар, аз ҷумла, дар ВМКБ ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ расонида мешавад.

Иштирокчиён дар поёни маросим қайд карданд, ки чунин кумакҳо на танҳо рамзи дӯстӣ, балки заминаи тақвияти ҳамкориҳои созида байни кишварҳо буда, минбаъд низ идома хоҳанд ёфт.

17 июни соли 2025 дар Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти раёсати муовини вазири маориф ва илм Равшан Каримзода чаласаи корӣ оид ба муҳокимаи лоиҳаи нави «Барномаи давлатии рушди таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2026-2030» ва нақшаи чорабиниҳои он баргузор гардид.

Дар кори чаласа сардорони раёсату шуъбаҳои дастгоҳи марказии вазорат ва роҳбарони муассисаҳои тобеи иштирок намуданд.

Муовини вазири маориф ва илм зимни ифтитоҳи чаласа таъкид кард, ки таҳсилоти томактабӣ ҳамчун зинаи муҳимми таҳсилот ва заминаи ташаккули шахсияти кӯдак мақоми шоиста дошта, бо дастгирии пайвастаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун яке аз афзалиятҳои рушди иҷтимоӣ дар ҳуҷҷатҳои стратегияи миллӣ, аз ҷумла, Стратегияи миллии рушди маориф барои давраи то соли 2030 мавқеи калидӣ касб намудааст.

Дар чаласа натиҷаҳои татбиқи Барномаи давлатии рушди таҳсилоти томактабӣ барои солҳои 2020-2025 мусбат арзёбӣ шуда, таъкид гардид, ки дар ин давра сатҳи фарогирии кӯдакон

татбиқи низомии миллӣ ва муассири баҳодихии сифати таҳсилоти томактабӣ, густариши барномаҳои кӯтоҳмуддати омодагӣ ба мактаб барои кӯдакони синни 5-6-сола, баланд бардоштани сатҳи сифати тайёрии кадрҳои соҳавӣ ва фароҳамсозии шароити баробар барои таҳсилоти кӯдакони дорои эҳтиёҷоти махсус пешбинӣ шудааст.

Ҳамзамон, таъкид гардид, ки татбиқи пурраи барнома бо ҷалби фаъоли сохторҳои давлатӣ, бахши хусусӣ, ҷомеа ва ниҳодҳои байналмилалӣ имконпазир буда, нақши ҳар як шарикӣ рушд дар ин раванд муҳим арзёбӣ мегардад. Дар фарҷоми чаласа иштирокчиён оид ба мундариҷаи лоиҳа, нишондиҳандаҳои мақсаднок, нақшаи чорабиниҳо ва механизмҳои ҳамоҳангсозӣ табодули афкор намуда, пешниҳоду мулоҳизаҳои муфидро пешниҳод карданд.

Муовини вазир дастур дод, ки ҳамаи андешаҳо ва пешниҳодҳо дар таҳияи ниҳони барнома ба эътибор гирифта шуда, чорабиниҳои тибқи ҷадвали муқарраргардида иҷро шаванд.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ бахшида ба Рӯзи Ваҳдати миллӣ ҷамоиш баргузор шуд.

27-УМИ ИЮН – РӯЗИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Ваҳдати миллӣ барои ҳар як давлати ҷомеа дастоварди бузург маҳсуб меёбад. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ин арзиши муқаддас, ки бо талошу фидокориҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба даст омадааст, ҳамчун руқия бунёди дар таҳкими субот, пойдории давлат ва рушди устувори ҷомеа маънидод мегардад. Таърих гувоҳ аст, ки дар оғози солҳои 90-уми асри гузашта Тоҷикистон ба гирдоби ҷанги шаҳрвандӣ фуру рафт ва амнияти миллӣ, якпорчагии давлат ва пояҳои ҳасти миллӣ зерӣ хатар монданд. Маҳз сиёсати хирадмандона ва ҷонбозиҳои Пешвои миллат кишварро аз вартан нобудӣ раҳонид ва ба сӯи сулҳ, ваҳдат ва созандагӣ раҳнамоӣ кард.

Мо бояд ифтихор дошта бошем, ки миллати тоҷик таърихан ва табиатан сулҳдӯст, фарҳангпарвар ва созанда мебошад.

Эмомалӣ РАҲМОН

Ваҳдати миллӣ
муборак!Нақши Ваҳдати
миллӣ дар таҳкими
давлатдорӣ миллӣ

Дар тӯли беш аз се даҳаи охир, таҳкими Ваҳдати миллӣ ҳамчун руқия муҳими давлатсозӣ ва кафолати суботи сиёсӣ дар меҳвари мушаххаси сиёсати давлатӣ қарор гирифтааст. Пешвои миллат бо ироаи концепсияи сулҳу субот, ҳамдигарфаҳмӣ ва таҳаммулпазирӣ тавонистанд заминаи устуворро барои рушди иҷтимоиву иқтисодӣ ва сиёсӣ фарҳангии кишвар фароҳам созанд. Дар баробари дигар соҳаҳо, маориф ҳамчун руқия муҳими тарбияи шаҳрвандон ва таҳкими худшиносӣ ваҳдати миллӣ ба сифати яке аз самтҳои афзалиятнок пазируфта шудааст. Таваҷҷуҳи пайвастаи Пешвои миллат ба соҳаи маориф далели равшани он аст, ки рушди ин соҳаи ҳаётан муҳим ва неруи зехнӣ ваҳдати миллиро таҳким мебахшад. Пешвои миллат дар тамоми суҳанронихоҷшон таъкид менамоянд, ки ваҳдат танҳо як падидаи сиёсӣ набуда, балки фарҳанги мураккаби иҷтимоӣ ва арзиши маънавии ҷомеа мебошад. Тоҷикистон бо барҳам хӯрдани давлати абарқудрати Шуравӣ Истиқлоли давлатӣ ба даст овард, вале гирифтҳои ҷанги шаҳрвандӣ гардид, ки он ба кишвар ҳисороти зиёд ворид намуд. Аз ин ҷост, ки бо талошу пайкори Пешвои миллат Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ 27 июни соли 1997 дар шаҳри Москва ба имзо расид, ки ба таҳкими сулҳу субот дар кишвар тақдирӣ ҷаҳид. Бинобар ин, ҳамасола 27 июн – Рӯзи Ваҳдати миллӣ дар кишвар ҳамчун рамзи

сулҳ, ҳамдигарфаҳмӣ ва ҳамгироии миллӣ таҷлил мегардад. Баргузориҳои ҳамоишҳои илмӣ, созмондиҳии озмунҳои ҷумҳуриявӣ, омода намудани барномаҳои таълимӣ оид ба ваҳдат ва таҳкими ғояҳои ватандӯстӣ дар тамоми зинаҳои таҳсилот ба устувории ин арзиши муқаддас мусоидат менамоянд. Пешвои миллат дар Паёмҳои хеш ба Маҷлиси Олӣ рушди соҳаи маорифро шартӣ зарурии тақвияти Ваҳдати миллӣ ва худшиносии шаҳрвандон меҳисобанд. Ифтиҳои муассисаҳои таълимии муосир, таъмини онҳо бо таҷҳизоти замонавӣ, омодагии кадрҳои ихтисосманд ва дастгирии олимону муҳаққиқон аз сиёсати маорифпарваронаи Пешвои миллат шаҳодат медиҳад. Барномаҳои давлатии рушди маориф ва илм, афзоиши маблағи стипендияҳо, таъсиси квотаҳои Президентӣ, бурсияҳои дохилӣ ва хориҷӣ, муосирсозии инфраструктури таълимӣ ва эҷоди шароити муносиб барои омӯзгорон ва донишомӯзон аз ҷумлаи он тадбирҳои амалӣ мебошанд, ки ба рушди устувори соҳа ва пойдории ваҳдати иҷтимоӣ таъсир мерасонанд.

Бояд қайд кард, ки сол то сол маблағгузорӣ ба соҳаи маориф беш-

тар ва тадриҷан сатҳи сифати таълим баланд мегардад. Дар зимн, низоми маориф мувофиқ ба меъёрҳои байналмилалӣ гардида, дастоварди хонандагони тоҷик дар озмунҳои олимпиадаҳои байналмилалӣ назаррас мебошад. Пешвои миллат зимни сафар ба шаҳру навоҳии мамлакат ҳатман чандин муассисаи нави таълимиро мавриди истифода қарор медиҳанд, ки аз таваҷҷуҳи рӯзафзун ба соҳаи маориф шаҳодат медиҳад. Ҷомеае, ки дорои неруи зехнии инкишофёфта мебошад, метавонад дар арсаи байналмилалӣ рақобат кунад. Аз ин рӯ, сиёсати Пешвои миллат ба рушди ақлонӣ ва маърифатии ҷомеа нигаронида шудааст. Дар замони рақобати шадиди ҷаҳонӣ, танҳо миллате метавонад пойдор монад, ки дорои зехни солим ва маърифати баланд бошад. Таҳкими маориф, рушди илм ва фановарӣ, омодагии мутахассисони ҷавобгӯ ба талаботи замон ва баланд бардоштани сатҳи саводи шаҳрвандон на танҳо омилҳои рушди устувор, балки кафили амнияти маънавӣ ва хифзи Ваҳдати миллӣ низ мебошанд.

Маориф воситаи муҳимтарини таҳаккули шахсияти ватандӯст ва худшинос аст. Ба туфайли сиёсати мао-

рифпарваронаи Пешвои миллат имрӯз дар барномаҳои таълимии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, миёна ва олии касбӣ мавзӯҳои марбут ба таърихи давлатдорӣ тоҷикон, қаҳрамонҳои миллӣ ва арзишҳои давлатдорӣ ҷойгоҳи хоса доранд. Насли ҷавон бо ифтихор аз таъриху тамаддуни хеш, эҳсоси баланди ватандӯстӣ ва масъулияти шаҳрвандии худро дарк менамояд. Маҳз тавасути таълиму тарбияи дуруст метавон Ваҳдати миллиро дар зехн ва амали ҷомеа пойдору ҷовидона гардонд. Ҳамчунин, бо ташаббуси Пешвои миллат дар мамлакат озмунҳои ҷумҳуриявӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст», «Илм – фурӯғи маърифат», «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» роҳандозӣ гардидаанд, ки ба тафаккури техникӣ, тақмили ҷаҳонбинӣ ва дарку маърифати наврасону ҷавонон мусоидат мекунанд. Дар баробари ин, имкон фароҳам оварданд, ки муҳассилин ба омӯзишу мутолиаи таваҷҷуҳи бештар зоҳир намоянд.

Бо дарназардошти вазъи мураккаби ҷаҳони муосир ва таҳдидҳои афзояндаи сиёсӣ идеологӣ, таҳкими Ваҳдати миллӣ ҳамчун омилҳои асосии суботи сиёсӣ ва рушди устувор бояд дар меҳвари тамоми сиёсатҳои давлатӣ қарор гирад. Таҷрибаи муваффақи Тоҷикистон дар таъмини Ваҳдати миллӣ, ки зодаи хиради сиёсӣ, дарки баланди масъулият ва талошҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад, метавонад ҳамчун намунаи илҳомбахш барои дигар кишварҳо хизмат кунад. Соҳаи маориф, ки дар маркази таваҷҷуҳи Пешвои миллат қарор дорад, ба сифати неруи асосии таҳаккули шахсияти ватандӯст ва ҳушдор, таҳкими пояҳои ваҳдат ва рушди иҷтимоиву иқтисодӣ дастгирии бештар меёбад. Маориф бояд на танҳо воситаи таълиму омӯзиш, балки муҳаррики асосии худшиносии миллӣ, суботи ҷомеа ва рушди босуботи кишвар гардад. Ҳар як корманди соҳаи маориф, омӯзгор, муҳаққиқ ва шахсони масъули соҳа масъулияти бузургӣ худро дарк намуда, бояд бо истифода аз имконоти шароити фароҳамгардида дар таҳкими Ваҳдати миллӣ, тарбияи ватандӯстии насли наврасу ҷавон ва рушду таҳкими пояҳои маърифатии ҷомеа сахми худро гузорад. Танҳо дар заминаи ваҳдати устувор ва тафаккури рушдфтои миллӣ метавонем ба давлатдорӣ воқеан пешрафта ва ҷомеаи мутамаллиҷи шарафбод гардем.

Рашид КАРИМЗОДА,
муовини вазири маориф
ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

ПАДИДАИ ТАЪРИХӢ

Асоси пойдорӣ ва пешрафт

Ваҳдати миллӣ дастоварди бузургӣ мардуми тоҷик ба шумор меравад, зеро он ба якпорчагии Ватан ва сарчамии миллат мусоидат кард. Маҳз бо имзои Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ кишварӣ мо вориди марҳалаи тозае сиёсӣ шуд ва нуфузу обрӯи тоҷикон ҳамчун миллати сулҳпарвару сулҳовар дар ҷомеаи ҷаҳонӣ боло рафт.

Таъмини амнияти субот дар кишвар муносибаҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангиро тақвият бахшид ва Тоҷикистон дар амалисозии

сиёсати дохиливу хориҷӣ ба қомеъҳои назаррас ноил гардид. Мебояд ин ҷо дар хусуси ҷонфидоӣ қаҳрамоноҳи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таъмини сулҳу субот дар мамлакат ёдовар шавем. Бо шарофати сиёсати сулҳҷӯнаву ватандӯстонаи Сарвари давлат миллати тоҷик ба сулҳи пойдор даст ёфт ва дар партави он мардум бо созандагиву ободкорӣ дар рушду таракқи кишвар сахми арзанда мегузоранд.

Дар фазои осоиштаву ором соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоии кишвар рушд ёфтанд ва сатҳи некуаҳолии мардум баланд гардид. Мусаллам аст, ки соҳаи маориф ба таври ҷашмрас пешрафт кард ва насли наврасу ҷавони боистеъдоду донишманд ба қамол мерасанд. Насле, ки бо донишу ҷаҳонбинии пешрафта истиқлолу Ваҳдати миллӣро таҳким мебахшанд ва барои шуқуфотар гаштани Ватанамон заҳмат мекашанд.

Истилоҳи «ваҳдат» барои миллати мо арзиши баланд дошта, ҳамбаста ба ис-

тиқлолу озодӣ маънидод мегардад ва бузургиву шахомат ва хирадсолории миллати тоҷикро ифода мекунанд. Пойдории Ваҳдати миллӣ омилҳои ҳасти миллат буда, дар эҳёи арзишҳои таърихӣ миллат, ғояи миллӣ ва амалишавии ормонҳои ҳазорсолаи тоҷикон нақши бориз мегузорад.

Аҳамияти таҷлили Рӯзи Ваҳдати миллӣ, пеш аз ҳама, арҷ гузоштан ба хидматҳои фарзонафарзандони миллат, дарки моҳияти нақши он дар зиндагӣ ва баланд бардоштани ҳувияти наврасону ҷавонон маҳсуб меёбад. Таҷлили он шароит фароҳам меорад, ки наврасону ҷавонон аз гузаштаи хеш огоҳ шаванд ва ба қадри арзишҳои муқаддаси давлатдорӣ бира-

санд. Мо имрӯз Ваҳдати миллиро дар ҳар як лаҳзаи зиндагӣ амон, ҷеҳраҳои хандону бозӣҳои кӯдакон, орзую омили ҷавонон ва шуқуриҳои бузургсолон эҳсос мекунем.

Ватани азизамон – Тоҷикистон рӯз то рӯз ободу зеботар мешавад, зеро он ошӯни ҷовидони ваҳдат аст. Бинобар ин, бояд ҳар фарди тоҷик ба қадри истиқлолу ваҳдат, сулҳу субот бирасад ва дар раванди бунёдкории бузургӣ кишвар сахми муносиб гузорад.

Зарина АЛИЗОДА,
мутахассиси пешбари
Маркази таҳия,
нашр ва муомилоти китобҳои
дарсӣ, илмӣ методӣ
Вазорати маориф ва илм

Дар ноҳияи баландкӯҳи Мурғоб се нуруҳои барқӣ-офтобӣ ба истифода дода мешавад.

27-УМИ ИЮН – РӯЗИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Дар шароити ҷаҳони муосири пур аз низоъ ва танишҳо, инчунин, бухронҳои сиёсӣ, амниятӣ, иқтисодӣ ва марзӣ, ки аксари манотиқ ва кишварҳои дунёро ба ҷолиш қашидааст, ҳифзи Истиқлоли давлатӣ, нигоҳдории яқпорчагии давлат, сулҳу субот ва рушди иқтисодӣ яке аз афзалиятҳои сиёсати дохилӣ ва хориҷии кишварҳои дунё махсуб меёбад. Дар зимн, кишварҳои ҷаҳон бо мақсади ҳифзи истиқлоли давлатӣ, таъмини амният ва сулҳу субот ба созмону ташкилот ва анҷуману иттиҳодияҳои мухталифи низомӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии минтақавию байналмилалӣ шомил гардида, бо ин восита, саъю талош мекунам, то аз ҳамагуна бухрон ва хатару таҳдидҳои эҳтимолӣ ҷилавгирӣ намоём, зеро тавре ҳаводиси солҳои ахир собит сохтанд, ягон кишвари дунё наметавонад низоъ, баҳси марзӣ, муноқиша ва танишҳои низомиро дар танҳои паси сар намояд.

Тавре маълум аст, дар солҳои 90-уми қарни гузашта ҷанги ҳонумонсӯзи шаҳрвандӣ дар кишварамон маҳз бо даҳолати душманон ва бадбинии миллати тоҷик мунҷар ба он шуд, ки дар шури мардуми тоҷики сулҳдӯсту меҳмоннавоз ҳисси душманӣ ва нафрату бадбиниро нисбат ба ҳамватани ҳеш ҷой дода, бухрони сиёсӣ, иқтисодӣ-иҷтимоӣ ва ҷудоандозиро эҷод намоянд.

Ба андешаи қоршиносону мутахассисон, шояд яке аз сабабҳои низои дохилӣ пошхӯрии Иттиҳоди Шуравӣ бошад, сабаби дигари бесуботӣ, эҳтилол худшиносии миллии ноогоҳона, бунбасти коммуникатсионӣ ва аз ҳамдигар дар инзиво қарор доштани манотиқи гуногуни кишвар сабаби ҷанги шаҳрвандӣ гардида, дар натиҷа ҳазорон нафар шаҳрванд қурбонии муқовимати мусаллаҳонаи дохилӣ шуданд.

Гузашта аз ин, ҷанги ҳонумонсӯзи дохилӣ хисороти хангуфти иқтисодӣ ба бор оварда, кишварро ба руқуд мубовҷа сохта, илова бар ин, аксари соҳаҳои хоҷагии халқи мамлакат тамоман аз ғайриҷалбӣ бозмонданд. Ҳарчанд аз он даврҳои вазнин ва бесарусомониҳо солҳои зиёд сипарӣ гашта бошад ҳам, он рӯзҳои ҳунир дар таърихи кишвар ва хотироти мардум абадан боқӣ хоҳад монд.

Баъд аз имзои Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ 27-уми июни соли 1997 насими форами сулҳу ваҳдат ба сарзамини

Ваҳдати миллӣ – заминаи ташаккули миллии миллат

ҷангзадаи тоҷикон вазида, вожаи «ваҳдат» дар байни халқ ба истилоҳи аз ҳама маъмул табдил ёфт. Баъди имзои Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ ва истиқболи мардуми тоҷик аз он, дар тафаккури халқи тоҷик таҳаввулоти худшиносӣ ба вуқӯ пайвастан, ин худ зарбаи ҷоннок ба душманон ва

Насрулло, Мирзо Файзалӣ, Ширин Бунёд, Фарзона, Алӣ Бобочон, Саидалӣ Маъмур ва дигарон беҳтарин сурудиҳои хешро ба мавзӯи сулҳу ваҳдат ва парастии Ватан бахшидаанд ва Ваҳдати миллиро ҳамчун дастоварди бузурги миллат тараннум карданд.

Ваҳдат миллӣ, оштии миллӣ, ғояи миллӣ, ифтихори

тутсионӣ, таҳкими сулҳу ваҳдат ва рушди минбаъдаи кишвар заминаи гузошт. То баргузори Иҷлосияи таърихӣ мавқеъ ва вазъияти депутатҳои халқӣ гуна буд, ҳама дар хотир доранд. Таъриқи зӯроварӣ ба вакилон онҳоро қалавандаро саргаранг карда буд ва онҳо аниқ намеронистанд, ки ба қадом самт майл доранд. Дар ҷунин ҳолат низ қавиירוдегии халқи одӣ водор намуд, ки вакилон ба ҳақиқат рӯй оварда, ба Шурои Олӣ нафареро сарвар интихоб намоёнд, ки тақдирӣ ояндаи миллат ва кишварро муайян созад. Вакилон яқдилона ба вазифаи раиси Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон фарзанди ҷасуру бебоқ ва хирадманди Ватан Эмомалӣ Раҳмонро интихоб намуданд. Ин нахустин ғалабаи афкори мардуми азиятдида буд.

Ҳамин тавр, бо қатъият метавон гуфт, ки Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, воқеан, иҷлосияи наҷотбахш ба ҳисоб рафта, Сарвари навинтихобгаштаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон эҳёгар ва наҷотбахши миллати тоҷик махсуб меёбад, зеро ин фарзонафарзанди миллати тоҷик дар он давра ба хотири таъмини сулҳу салоҳ ва оштии миллӣ нақшаҳоеро тарҳрезӣ намуданд, ки дар назар аввал татбиқи онҳо ғайриимкон буд. Ҷунки шаҳру навоҳии ҷануби кишвар бар асари ҷангҳои шаҳрвандӣ ҳароб гашта, ҳазорон ҳазор тоҷик дур аз Ватан шахди ғарибӣ мечашиданд. Сарвари давлати мо тавонистанд дар як муҳлати кӯтоҳ ба ҳама он нобасомониҳои душвориҳо нигоҳ накарда, халқи ғарибгаштаи моро ба Ватан баргардонад ва бо ҳонаву манзил, ҷойи қор ва шароити мусоид таъмин намоёнд.

Муаррихону қоршиносони сершумори дохиливу хориҷӣ ин иҷлосияро рӯзи барқарории соҳи конституционӣ, оғози сулҳу субот, рушди иқтисодӣ ва парлумонӣ дар Тоҷикистон медонанд. Иҷлосияи 16-ум дар худ на танҳо як воқеаи сиёсӣ, балки таҷассумгари фалсафаи ваҳдати миллӣ ва ҳамзистии ошошта буд. Ин иҷлосия нишон дод, ки дар вазъиятҳои мураккаб ва пуршидат ҳамеша роҳи ҳалли мусолимотомез вучуд дорад. Бо қабули қарорҳои муҳим ва

муттаҳидсоз, иҷлосия ифодагари он шуд, ки инсон, ҳамчун мавҷуди оқил ва дорони вичдон, қодир аст, дар вазъияти мушқил роҳи адолат ва ошоштагиро интихоб кунад.

Сулҳ, ки ҳамчун як арзиши олии инсонӣ шинохта шудааст, дар доираи ин иҷлосия на танҳо як ҳадаф, балки як василаи расидан ба адолат ва баробарии иҷтимоӣ шуд. Ин нуқтаи назар ба қуллӣ равиши нави ҳалли низоъҳо дар ҷомеаи тоҷикон муаррифӣ кард.

Илова бар ин, Иҷлосияи 16-ум на танҳо як рӯйдоди таърихӣ, балки нуқтаи гардиш дар таърихи муосири Тоҷикистон гардид. Бо шарофати қарорҳои ин иҷлосия, кишвар аз гирдобҳои ҷанги шаҳрвандӣ раҳо ёфт ва ба роҳи ошоштаву бунёдқорӣ қадам ниҳод. Он, ҳамчунин, заминаи ҳуқуқӣ ва сиёсии рушди ҷомеа ва таҳкими ҳокимияти давлатиро таъмин намуд. Иҷлосия ба ҷаҳониён нишон дод, ки тоҷикон қодиранд, мушқилоти дохилии худро бо роҳҳои мусолимотомез ҳал қунанд ва ба сулҳу ваҳдати миллӣ бирасанд. Ин таҷриба баъдтар ҳамчун намунаи муваффақи ҳалли низоъҳои дохилӣ эътироф гардид.

Дарси асосии иҷлосия ин аст, ки сулҳу ваҳдат на танҳо ҳадаф, балки василаи асосии расидан ба ҷомеаи пешрафта мебошад. Ин таҷриба нишон дод, ки бо истифода аз ақлу хирад, ҳамоҳангӣ ва ахлоқ метавон ба ҳар гуна мушқилот ғалаба кард.

Қайд қардан зарур аст, ки дар тӯли зиёда аз сӣ соли истиқлол мардуми тоҷик дар зери роҳбарӣ ва хидоятҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон баҳри ояндаи нек ва зиндагии шоиста сармаст мекашанд. Имрӯз дар саросари кишвар амният ва сулҳу субот ва рушди иқтисодӣ таъмин гардида, мардуми шарифи Тоҷикистон ба ояндаи дурахшони худ боварӣ доранд, зеро роҳбарии мамлақатро шахси хирадманд, дурандеш, инсонпарвар, фарҳангдӯст ва маорифпарвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба уҳда доранд.

Аз ин хотир, моро зарур аст, ки дар ин рӯзҳои боз ҳам муташанниҷи вазъии сиёсии ҷаҳон дар атрофи Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сарҷамъ омада, ин ваҳдати «ба ҳуни дил ба дастамада»-ро ҳамчун ғавҳараки ҷашм эҳтиёт намоём.

Ҳ. МИРЗОЗОДА,
омӯзгори ДДОТ
ба номи С. Айни

бадҳоҳои миллат буд, ки ҳадафҳои нопоқашонро натавонистанд дар қаламрави кишвари азизамон амалӣ намоёнд.

Ваҳдати миллӣ собит сохт, ки мардуми тоҷик дар рӯзҳои муташанниҷ ва тақдирсоз метавонад бо ҳам сарҷамъ ва яқдилу яқсон бошанд ва сулҳдӯсту бофарҳанг ва соҳибтамаддун будани хешро ба ҷаҳониён собит созанд. Шоирӣ ширинқалому зиндаёд, шодравон Лоик Шералӣ аз нахустин қаламкашони тоҷик буд, ки ваҳдати тозападидаи халқи маҳбуби хешро самимона шодбош гуфт ва ғазале бо номи «Сулҳи деринитизори мо омад» офарид, ки дар васфи Ваҳдати миллӣ ва офарандагони он суруда шуд:

Раҳми Парвардигори
мо омад,

Нури Ҳақ бар диёри
мо омад.

Ҷанги бунёдеъзи мо
бигашт,

Сулҳи бунёдқори мо омад.
Зиндагӣ сахттар зи мурдагӣ

буд,

Хотифи зиндадори мо омад.
Ҷанги девонавори мо

бигашт,

Сулҳи деринитизори мо омад.
Ҳамин тавр, дигар шоирону

нависандагони маъруфи тоҷик, ба шумули Муъмин Қаноат, Аскар Ҳаким, Ашӯр Сафар, Муҳаммад Ғоиб, Меҳмон Баҳтӣ, Гулназар Келдӣ, Камол

миллӣ зербиноҳое мебошанд, ки пойдоии давлату миллат ва хувияти миллиро таъмин намуда, ба раванди ташаккули миллии миллат суръат бахшида, мақом ва обрӯи давлатро дар арсаи байналхалқӣ боз ҳам баландтар мебардоранд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон парчами сулҳу ваҳдатро баланд бардошта, мардуми азияткашидаи тоҷикро ба ҳамдигарфаҳмӣ, яқдилӣ, таҳаммулпазирӣ, бародарӣ ва ояндаи дурахшон даъват намуданд. Қайд қардан зарур аст, ки дар он шабу рӯзҳои вазнин ба боварии мардум сазовор шудан қори саҳлу осон набуд, зеро бадҳоҳону бадгӯии миллат талош мекарданд, то мардумро аз ҳам ҷудо карда, як минтақаро алайҳи дигар минтақа ба задухӯрд сафарбар намоёнд.

Дар вазъияти ниҳоят фалокатбор дар Қасри Арбоби Хучанд аз 16 ноябр то 2 декабри соли 1992 Иҷлосияи 16-уми Шурои Олӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор шуд, ки яке аз қорабинҳои муҳим ва сарнавиштсози таърихи навини давлатдории тоҷикон ба шумор меравад. Ин иҷлосия дар шароити ҳассоси сиёсиву иҷтимоӣ баргузор шуда, ба барқарорсозии соҳи консти-

хатҳоҳои мазкур 75847 нафар хонанда фаро гирифта мешаванд.

Бино ба маълумоти мавсуф, истироҳатгоҳҳои «Парвоз»-и шаҳри Хучанд, «Вохӯрӣ»-и ноҳияи Бобочон Ғафуров, «Парасту» ва «Бодомча»-и шаҳри Истаравшан, «Эделвейс»-и ноҳияи Спитамен, «Уқобак»-и шаҳри Истиклол бо сабабҳои номаълум солҳои охир ғайриҷалбӣ намекунам.

Шарифулло Абдуллозода-раиси Шурои иттифоқҳои қасабаи вилояти Сугд дар мавриди ғайриҷалбӣ истироҳатгоҳҳо қайд кард, ки сол то сол қоршиёбии қор дар ин самт бармало аён гардида, бархе аз истироҳатгоҳҳо қорилан аз ғайриҷалбӣ монда, бархеи дигар самти ғайриҷалбӣ худро дигаргун сохтаанд ва ин ҳолат боиси ниғаронӣ ва ташвиш аст. Оид ба рафти омодагиҳои истироҳатгоҳҳои

қудакону наврасон дар давраи таътили тобистонаи соли 2025 қаласаи Ситоди машваратии назди муовини раиси вилояти Сугд баргузор гардид. Масъулини дахлдори шаҳру ноҳияҳо вазифадор қарда шуданд, ки қамбудихоро рафъ сохта, барои дар сатҳи баланд баргузор намудани истироҳати тобистонаи қудакону наврасон тадбирҳои муҳиму саривақтӣ анҷом диҳанд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

ТАЪТИЛИ ТОБИСТОНА

10 истироҳатгоҳи беруназшаҳрӣ дар вилояти Сугд

Тибқи иттилои иҷроқунандаи вазифаи сардори раёсати маорифи вилояти Сугд Қурбонӣ Абдурахим Одиназода, соли ҷорӣ дар миқёси вилоят ғайриҷалбӣ 10 лагери беруназшаҳрӣ, 695 лагери рӯзонаи наздимақтабӣ, 143 лагери солимгардонӣ ва машғулиятҳои меҳнатӣ барои хонандагони синфҳои 9-10, 135 лагери варзишӣ-беҳдошти ба нақша гирифта шудааст. Ба истиро-

Дар лагери «Сарҳадбон»-и шаҳри Ҳисор 100 нафар қудак аз оилаҳои хидматчиёни ҳарбӣ ба истироҳат фаро гирифта шуданд.

27-УМИ ИЮН – РӯЗИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Тоҷикон дар баробари дигар ҷумҳуриҳои Иттиҳоди Шуравӣ, 9 сентябри соли 1991 Истиқлоли давлатии худро ба даст овардаанд. Вале як қатор омилҳои сиёсӣ ва иқтисодӣ боиси он гашт, ки давлати тоҷикон ва мардуми ин сарзамин ба гирдобҳои бесарусомонӣ ва оғози ҷанги шаҳрвандӣ гирифтанд. Дар лаҳзаҳои ҳассосу тақдирсози давлату миллат зарур буд, ки нафари сиёсӣ ё гурӯҳи пешсафу хирадпеша мардуми сарсонро парешонгашта ва гурӯҳҳои ҷангирано ба ҳам оварда, сари мизи музокирот ҷамъ намояд. Баргузори гаштани Иҷлосияи таърихӣ XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри бостонии Хучанд ба тақдирӣ диҳаву имрӯзаи кишвари тоҷикон тақдирӣ бахшид. Маҳз дар ҳамин иҷлосия намояндагони мардумӣ тақдирӣ давлату миллатро бар дӯши ҷавонмарде гузоштанд, ки таърихи навини тоҷикон бо ному қору пайкорашон муаррифи ҷаҳониён гашт. Аввалин қору Раиси Шурои Олии кишвар, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мустақам намудани пояҳои фалаҷгаштаи давлатӣ, интиҳоб намудани нафарони фидоиӣ миллат ва халқу Ватанро аз парешониву нобудшавӣ наҷот додан махсуб меёфт. Ин ҳадаф дар муддати кӯтоҳи таърихӣ натиҷаи хуб ба бор овард. Боварии мардум ба ояндаи нек ва ғалабаи хиради азаливу таърихӣ имконият дод, ки гурӯҳҳои муҳолиф сари мизи музокирот нишаста, таърихи минбаъдаи миллатро тарҳрезӣ намоянд. Ҷасурию кавирудоғӣ ва устувор будан дар аҳди худ Сарвари давлатро имкон доданд, ки ба ҳамаи талаботу шартҳои тарафҳои розӣ шуда, ҷонибҳои даргирро ба ҳам биёранду сулҳу ваҳдатро таҳким бахшанд.

Ба даст овардани ризоияти миллӣ ва сулҳу ваҳдат идомаи мантиқии сиёсати Давлату Ҳукумат ва талошҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад.

Ҳамин тавр, 27-уми июни соли 1997 дар шаҳри Москва Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон имзо гардид ва ин санади тақдирсоз ба ҷанги шаҳрвандӣ хотима бахшид.

Баъди ба имзо расидани Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ дар кишвар фазои сулҳу оромӣ ва мусолиҳаи миллӣ ҳукмрон гардид. Таҷрибаву сулҳи тоҷикон дорои аҳамияти на танҳо миллӣ, балки ҷаҳонӣ мебошад, зеро онро метавонанд дар ҳар минтақаи ғуноғуни дунё барои ҳалли ихтилофҳои

Таҳкими сулҳ ва Ваҳдати миллӣ яке аз дастовардҳои беназирӣ охири садаи XX барои Тоҷикистон буда, аз сиришти сулҳ-парварона ва хираду заковати волои халқи тоҷик шаҳодат медиҳад. Вақте ки шахс ба манбаъҳои таърихӣ назар меандозад, муайян мекунад, ки рушди босуботи мунтазами ҷомеа ба оромӣ ҳамдигарфаҳмии аъзои он, қувваҳои сиёсӣ фарҳангӣ ва иқтисодӣ вообаста аст. Аз нигоҳи илми муосир, вазъи Ҷомеа ва низоми олам аз ваҳдат ва қонуни ҷозибаву сайёраҳо асос ёфтааст. Ваҳдат на танҳо омилҳои ҳастии ҷамъияту одам, балки асли олам низ мебошад. Нафақат сайёраи мо, балки тамоми Кайҳон ҳам қонунияту низоми муайян доранд, ки ягонагии онҳоро барҷо нигоҳ медоранд ва боиси дар сайёраи Замин рушду нумӯ кардани ҳаёт мегарданд.

Таҳкимбахши Истиқлоли давлатӣ

байнидавлатӣ истифода кунанд.

Бо шарофати ин санади ҳаётан муҳим мо тавонистем ба муноқишаҳои дохилӣ ва муқовимати мусаллаҳона хотима бахшида, марҳалаи нав, яъне, гузоштани пойдевори сулҳ, таъмини Ваҳдати миллӣ ва дар ин асос ба эътидол овардани фаъолияти соҳаҳои иқтисодиву иқтисодии кишвар ва рушди онҳоро оғоз намоем.

Ваҳдати миллӣ ҳамчун омилҳои муттаҳидсозандаи миллати тоҷик имкон фароҳам овард, ки бо истифодаи арзишҳои аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ пазируфташуда дар кишварамон таҳкурсии ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ гузошта шавад ва барои беҳтар гардидани сатҳи сифати зиндагии мардум, ободии Ватан ва ояндаи давлати соҳибистиклоламон заминаи мусоид муҳайё гардад.

Дар муддати 34 соли Истиқлоли давлатӣ кишвари мо дар роҳи бунёди ҷомеаи соҳибхитияри демократӣ қадамҳои устувор ниҳод. Парчам, Нишон ва Суруди миллӣ тасдиқ ва қабул карда шуданд. Артиши миллӣ таъсис ва таҳким ёфт. Тоҷикистон ба узвияти созмонҳои муътабар қабул шуд ва бо аксарияти кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон муносибатҳои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барқарор намуд.

Дар ин замина, рушди соҳаи маорифи якҷоя аз самтҳои афзалиятноки сиёсати иқтисодии давлати мо эълон шуда, сифати таълиму тарбия дар муассисаҳои таълимӣ боло рафт. Аз ин рӯ, моро мебошад барои муваффақшудан ба ҳадафҳои стратегияи давлат дар соҳаи маориф бештар талош варзида, ба қомебихи афзунтар ноил шавем.

Рушди босуръати илм ва технологияи муосир зарурати қабули

қонунҳо ва асноди нави меърию ҳукукиро тақозо менамояд. Ҳукумат як қатор ҳуҷҷатҳои муҳимро дар робита ба соҳаҳои илму маориф қабул кард, ки барои пешрафти фаъолияти муассисаҳои таълимию илмӣ кишвар мусоидат карданд.

Имрӯз илм бо суръат пеш рафта истодааст ва ҷавондор зарур аст, ки ба омӯзишу мутолиаи фарогир машғул гашта, аз дастовардҳои муосир илму техникаи ҷаҳонӣ бархӯрдор шаванд.

Имрӯзҳо бо заҳмату фидокорӣ ва азму иродаи мардуми шарифи Тоҷикистон тахти сарвари оқилонаи Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон кишвари соҳибистиклоли мо ба марҳалаи нави тараққиёти сиёсӣ, иқтисодӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ барои бунёд ва рушди давлати демократӣ, ҳукукбунёд ва дунявӣ ворид шуда, дар ҳаёти мамлакат тағйироти кулӣ ба амал омаданд. Тоҷикистон ба сӯйи

пешрафту тараққиёт қадамҳои устувор гузошт.

Вобаста ба ин, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёмашон ба Маҷлиси Олии мамлакат (28-уми декабри соли 2024) баён карданд: «Ҷиҳати рушди иқтисодиву иқтисодии кишвар ва амалисозии лоиҳаҳои афзалиятноки сармоягузори давлатӣ, инчунин, татбиқи нақшаи барномаҳои миллӣ, соҳавӣ ва маҳаллӣ дар панҷ соли охир аз ҳисоби бучети давлат ва сармояи дохиливу хориҷӣ зиёда аз 197 миллиард сомонӣ равона карда шуд. Дар доираи нақшаи зикргардида дар се соли охир дар мамлакат беш аз 1500 иншооти соҳаи маориф, яъне, муассисаҳои томактабӣ ва таҳсилоти миёнаи умумӣ, 660 иншооти соҳаи тандурустӣ, 480 иншооти варзиш, 175 иншооти фарҳангиву фарогати ва

ҳазорҳо иншооти дигари истехсолӣ ва иқтисодӣ бунёд ва ба истифода дода шуданд».

Хулоса, ваҳдат таҳкимбахши Истиқлоли давлатӣ буда, он ҳамчун рушди асосии суботи сиёсӣ ва оромии иқтисодӣ яке аз омилҳои қалидӣ дар пешрафти ҳар як ҷомеа ба шумор меравад. Ваҳдати миллӣ на танҳо рамзи сулҳ, балки таҳкурсии воқеии рушди устувори кишвар ва омилҳои таҳкими давлатдорӣ махсуб меёбад. Ваҳдат асоси пешрафти Тоҷикистон буда, бояд он ҳамеша хифзу таҳким бахшида шавад.

Шодӣ САҒАРОВ,
президенти Академияи таҳсилоти
Тоҷикистон, доктори илмҳои
педагогӣ, профессор,
Абдулло ОРИФОВ,
мудири шуъбаи таълими фанҳои
табиатиносии ва дақиқи Академияи
таҳсилоти Тоҷикистон

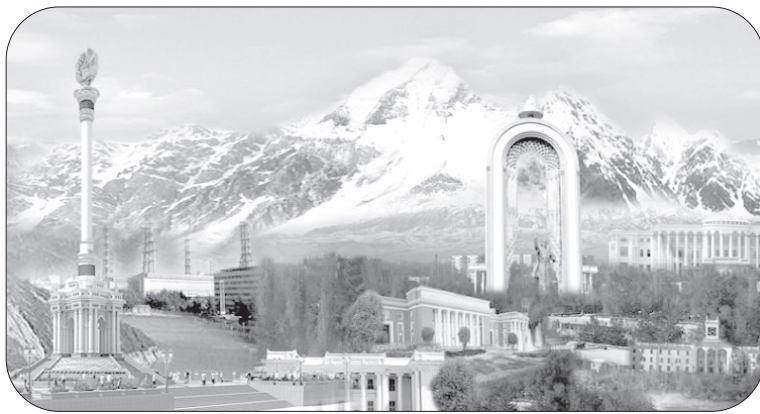
ҲАМДИЛӢ

Асосгузори сулҳу ваҳати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид доштаанд, ки сулҳу субот ва ваҳдати миллӣ барои ҷомеаи мо дастоварди бузург ва заминаи тамоми таҳаввулотҳои ҷомеа мебошанд.

Ваҳдати миллӣ барои халқи сарбаланди тоҷик осон ба даст наомадааст. Пушти ин дастовард пайроҳаи пурпечуб ва муборизаҳои фарзандони фарзонаву далери сарзамини тоҷик нухфтааст.

Воқеан, истиқлол ва Ваҳдати миллӣ нодиртарин дастоварди тоҷикон аст. Ба дурӯстӣ, мафҳуми Ваҳдати миллӣ дар сарнавишти миллат ва мардуми тоҷик баробари истиқлол арзиш ва аҳамияти беназирро соҳиб аст.

Се рӯйдоди муҳимми таърихӣ

Агар ба таърихи навини давлатдорӣ тоҷикон назар намоем, дар рӯйхати нодиртарин воқеаҳои таърихӣ, маъ-

Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 27-уми июни соли 1997 ба тавсиб расидани Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ, ки ҳамасола онро ҳамчун Рӯзи Ваҳдати миллӣ дар саросари кишвар таҷлил менамоем.

Ин се рӯйдод дар таърихи соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеаҳои таърихиву тақдирсоз буда, дар таърихи давлатдорӣ саҳифаи тоза ва озодеро ифтиҳ бахшидаанд, ки самарайи он рушди босуръати кишвар мебошад.

Аз ин ҷост, ки рушди босуботи соҳаҳои ғуноғуни хо-

ҷагии халқи мамлакат, беҳтар шудани сатҳи зиндагӣ, муаррифи шудани Тоҷикистон дар арсаи ҷаҳонӣ ва ободу зебо гардидани он маҳз аз ин се неъматӣ бузург сарчашма мегардад.

Маҳз муттаҳидиву ягонагӣ ҳамчун сарчашмаи бахту иқболи миллати тоҷик моро дар роҳи татбиқи нақшаи ҳадафҳои тақдирсози Давлату Ҳукумат ғайрату илҳами тоза мебахшанд.

Гуланом ҶАБАРОВА,
муовини директор оид ба
корҳои таълим дар МТМУ
№39-и ноҳияи Шохмансур

Дар Форуми байналмилалӣ иқтисодии Санкт-Петербург-2025 таҷрибаи Тоҷикистон дар соҳаи зеҳни сунӣ муаррифи карда шуд.

МЕҲАНПАРАСТӢ

Наҷотбахши миллат

Ваҳдат беҳтарин неъмат, орзуву армон, таҳкими давлат, наҷоти миллат дар ҳар замон аст.

Танҳо дар сурати ваҳдат душворихо ва монеаҳо паси сар мешаванд, рӯзгори мардум рӯ ба беҳбудӣ меорад, кишвар ба пешрафту таракқиёт рӯ меорад. Пешвои миллат, Президени мамлакат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бисёр хубу муассир гуфтаанд: «Ҳар касе, ки ниҳоле сабзонда бошад, медонад, дарахт сола як маротиба ҳосил медиҳад. Аммо ниҳоле низ ҳаст, ки ҳамеша меваи ширин ба бор меорад. Мо меваи ширину сабзонидаамонро чашидем, ҷомеаи мо аз он баҳравар гардид, мо ҳаргиз роҳ наметанем, ки дигар теша ба решаи он расад». Он дарахте, ки Сарвари давлатамон ба сулҳу ваҳдат ташбеҳ додаанд, имрӯзҳо меваҳои шахдбор ба самар оварда истодааст, ки бо онҳо мо фахр мекунем.

Давлате, ки дар он сулҳу амонӣ ва дӯстӣ ҳукм-

фармост, пайваста мешукуфад, дорониҳояш тадричан меафзояд, ҳам аз ҷиҳати сиёсӣ ва ҳам аз ҷиҳати фарҳангӣ пеш меравад.

Воқеан, иттиҳоди миллӣ неъматӣ бузург ва муқаддасе мебошад, ки тамоми пешрафту комёбиҳо ва саодати рӯзгори мардум аз он ибтидо мегирад. Ваҳдати миллӣ барои ҳаққи миллати бостонии мо дар баробари забони модарӣ ва дигар рукнҳои давлатдориамон нақши тақдирсоз дорад. Дар хотир дорем, ки дар айёми ҷанги шаҳрвандӣ ҳатари пароканда шудани миллати тоҷик, пора гардидани он ва аз байн рафтани давлати тозаистиклоли тоҷикон пеш омада буд. Хушбахтона, мардуми мо сари вақт барои ислоҳи ин иштибоҳи дахшатнокӣ миллаткуш тадбирҳо андешида, баъди музокироти тӯлонии чандинсола оқибат бо имзои санади тақдирсоз, яъне, Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ даст ёф-

танд. Имрӯз мо бояд сулҳу субот ва ваҳдати миллиро чун гавҳараки ҷашм ва сарвати бебаҳо ҳифз намоем, ба кадрӯ манзалати истиқлол ва давлатдорӣ мустақилона расем, худро ҳамтақдир ва ҳаммароми миллати хеш донем ва аз неъматӣ бузурги Ватану ватандорӣ ифтихор намоем. Ҳифзи дастоварди нодир ва таърихӣ халқамон – Ваҳдати миллӣ вазифаи муҳимтарин ва аввалиндараҷаи тамоми мардуми Тоҷикистон мебошад. Мо бояд шукрона кунем, ки ба ҷунин рӯзгори оромӣ осуда ва сулҳу ваҳдати комил расидаем ва ҳоло таҷрибаи нодирӣ сулҳи тоҷиконро созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ ва давлатҳои дунё меомӯзанд.

Барои халқи мо дар баробари вожаи ваҳдат вожаи сулҳ низ мақбулу хушоянд аст. Дар адабиёти тоҷикӣ дар тафсири вожаи сулҳ ҷунин омадааст: Сулҳ неъматӣ бузург аст. Дар кучое сулҳ аст, он ҷо ободӣ ҳаст. Сулҳ гулест, ки дар замини меҳрубонӣ мерӯяд. Касе, ки сулҳро меҳорад, бояд адолатро риоя кунад.

Сулҳу ваҳдат асоси ҳама чиз аст: озодӣ, рушд, зиндагии осуда, оромии модарону кӯдакон ва муҳаббати байни одамон. Ҳар як инсон бояд сулҳу ваҳдатро кадр кунад, ҳифз намояд ва барои густариши онҳо саҳмгузор бошад.

Афзалишоҳ
ХОЛМУРОДОВ,
мудири кафедраи фанҳои
биологии Коллеҷи
тиббии ноҳияи Ёвон

МЕҲРНОМА

Биҳишти рӯйи замин

Дар оғози соҳибистиклолӣ кишвар гирифтори ҷанги шаҳрвандӣ гардид ва Ҳукумат фалач шудаву бесарусомонӣ ҳукмфармо буд. Воқеан, ин ҷанг ҳатари ҷиддӣ ба ҳастии бақои давлату миллат дошт. Дар ин вазъияти муҳим сарваре лозим буд, ки барои сулҳу Ваҳдати миллӣ ҳаққи хешро фидо намояд. Дар Тоҷикистони оғуштаи хуну оташи ҷанг ва мотамзада касе часорат намекард, ки ин вазифаи басо сангину масъулно ба дӯш гирад. Маҳз дар Иҷлосияи XVI Шурои Олӣ дар шаҳри Хучанд вакилони мардумӣ фарзанди барӯманди Ватан, мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро Раиси Шурои Олӣ интиҳоб наму-

данд. Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар нахустин Мурочиатномаи хеш таъкид доштанд: «Тамоми донишу таҷрибаамро барои дар ҳар хона ва ҳар оила барқарор шудани сулҳ равона карда, барои шукуфоии Ватани азизам садоқатмандона меҳнат мекунам. Барои ноил шудан ба ин нияти муқаддас, агар лозим шавад, ҷон нисор мекунам»

Ҳамин тарик, ба талошу пайкор ва хидматҳои мондагори Пешвои миллат сулҳу субот дар кишвар таъмин гардид. 27 июни соли 1997 дар шаҳри Москва Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ ба имзо расид. Дар ин замина, Сарвари давлат таъкид карданд: «Бо назардошти ин руҳияи илҳомбахш ва иттиҳоди ҷовидонии миллат айнӣ муддаост, ки рӯзи 27-уми июнро дар кишварамон Рӯзи Ваҳдати миллӣ эълон намоем ва ин санаи фархундаро ҳар сол ба тав-

ри умумихалқӣ ид кунем».

Сулҳ таҷассумгари яқдигарфаҳмӣ ва толиби осоиштагӣ будани мардум аст. Ваҳдат ба ҳам омадан, сар аз як гиребон берун овардан, миллатдӯсту муттаҳид буданро ифода мекунад. Танҳо бо сулҳу субот метавон истиқлоли миллиро ҳифз ва мамлакатро рушд бахшид. Чанде пеш ҳамкурсам, аз шаҳри Парижи Фаронса, ки онҷо барои идомаи таҳсил рафта буд, баргашт ва моҳамкурсон дар тарабхонае нишаста суҳбат ороестем. Мавсуф гуфт: «Ҳангоми таҳсил (ду сол) дар Фаронса хеле дилтанги Ватан гаштам. Вақти аз ҳавопаймо фаромаданам ҳисси аҷибӣ маро фаро гирифтӣ гиристам. Оромише, ки дар Тоҷикистони азиз дармеёбӣ, дар ягон ҷойи дунё пайдо нахоҳӣ кард. Бо волидаинам Душанберо тамошо кардем, ки он хеле зебову шукуфо гаштааст.

Дарвоқеъ, Ватани азизамон рӯз то рӯз зебову ободтар мегардад ва сулҳу субот ва Истиқлоли давлатӣ ҳамвора таҳким меёбад.

Зарнисор НИЗОМОВА,
«Омӯзгор»

РОҲНАМО

Муҳовараи мухтасари забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ

(Барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11), устодону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи махсус, олии касбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм)

Тоҷикӣ	Русӣ	Англисӣ	Овонавишт
ФАРМОИШИ ЧИПТАҲО - ЗАБРОНИРОВАТЬ БИЛЕТЫ, ЗАКАЗАТЬ БИЛЕТЫ – BOOK TICKETS, ORDER TICKETS			
Як чиптаи навъи бизнес-класс то	Один бизнес-класс до	One business class ticket to	[wɒn 'biznɪs klɑ:s 'tɪkɪt tu:]
Чипта чӣ қадар нарх дорад?	Сколько стоит билет?	How much is the ticket?	[həʊ mʌʃ 'ɪz ðə 'tɪkɪt]
Лутфан, ҷой дар назди ойна.	Место у окна, пожалуйста.	Window seat, please.	[ˈwɪndəʊ si:t, plɪ:z]
Барои вазни зиёдтар чӣ қадар пардохт қардан лозим аст?	Сколько нужно платить за лишний вес?	How much is the excess baggage charge?	[həʊ mʌʃ 'ɪz ði ɪk'ses 'bæɡɪdʒ ʃɑ:ʤ]
Дар ин хатсайр нишастҳои фосилавӣ пешбинӣ шудаанд?	В этом рейсе есть промежуточные посадки?	Does the flight land somewhere before the final destination?	[dʌz ðə flɑ:t lænd 'sʌmwɛə bɪ'fɔ: ðə 'faɪnl ,destɪ'neɪʃn]
То шаҳри кадом хатсайро парвоз мекунам?	Какие есть рейсы до?	What flights are there to?	[wɒt flaɪts ɑ: ðəə tu:]
Лутфан, ширкатҳои дигарро низ дида бароед.	Пожалуйста, проверьте в других компаниях.	Please check on the other airlines.	[pli:z ʃɛk ɒn ði 'ʌðər 'eəlaɪnz]
Марҳамат карда, аниқ кунед, ки дар хатсайри мазкур чипта ҳаст?	Не могли бы вы уточнить, есть ли билеты на этот рейс?	Would you please check whether there is room on the flight?	[wʊd ju: pli:z ʃɛk 'wɛðə ðeər ɪz ru:m ɒn ðə flɑ:t]
Чӣ қадар бағоч гирифтани мумкин?	Сколько мне можно брать багажа?	How much luggage am I allowed to take?	[həʊ mʌʃ 'lɑɡɪdʒ æm aɪ ə'laʊd tu: teɪk]
Ман фармоиши худро иваз қардан меҳоям.	Я хочу изменить заказ.	I want to change my reservation.	[aɪ wɒnt tu: ʃeɪndʒ maɪ ,rezə'veɪʃn]
ГУМРУК - ТАМОЖНЯ - CUSTOMS			
Лутфан, ба ман чӣ тавр пур қардани ин варақаро нишон диҳед.	Покажите, пожалуйста, как заполнить эту форму.	Please show me how to fill in the form.	[pli:z ʃəʊ mi: həʊ tu: fɪl ɪn ðə fɔ:m]
Ана, ин шиносномаи ман.	Вот мой паспорт.	Here's my passport.	[hɪəz maɪ 'pɑ:spɔ:t]
Лутфан, ба шиносномаи ман муҳр гузоред.	Поставьте мне, пожалуйста, штамп в паспорт.	Would you please stamp my passport?	[wʊd ju: pli:z stæmp maɪ 'pɑ:spɔ:t]
Мақсади сафари шумо аз чӣ иборат аст.	Какова цель вашей поездки?	What is the purpose of your visit?	[wɒt ɪz ðə 'pɜ:pəs ɒv jɔ: 'vɪzɪt]
Ман сайёҳ ҳастам.	Я турист.	I'm a tourist.	[aɪm ə 'tuərɪst]
Ман чизе барои қайд қардан надорам.	Мне нечего декларировать.	I have nothing to declare.	[aɪ hæv 'nʌθɪŋ tu: dɪ'kleə]
ДАР ТАЙЁРА - В САМОЛЁТЕ - ON THE PLANE			
Ин ҷой дар кучост?	Где это место?	Where is this seat?	[weər ɪz ðɪs si:t]
Шумо бо ман ҷойи худро иваз намеку-нед?	Не могли бы Вы поменяться со мной местами?	Could I change seats with you?	[kʊd aɪ ʃeɪndʒ si:t sɪð ju:]
Мо қай омада мерасем?	Когда мы прибываем?	What time do we arrive?	[wɒt taɪm du: wi: ə'raɪv]

(Давом дорад)

Бахшида ба ҷашни 35-солагии Истиқлолияти давлатӣ дар ноҳияи Шуғнон бунёд ва навшозии беш аз 160 иншоот ба нақша гирифта шудааст.

27-УМИ ИЮН – РӯЗИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Пешвои сулҳовар

Такдир ва сарнавишти ҳар давлату миллат бастагӣ ба роҳбарону сарварони онҳо дорад. Яъне, роҳбар, сарвар ва пешво метавонад дар масири таърих сарнавишти давлат, миллат ва халқияти худро муайяну мушаххас намояд, мавқеу ҷойгоҳи онро дар ҷаҳони ғарбӣ мустақаму пойдор созад ва таъриху тамаддун, арзишҳои моддиву маънавии фарҳанги халқу миллатро дар умқи сафаҳои китоби даҳр ҳаққонӣ кунад, ки аз тӯфону ҳаводиси ғарбӣ даврон дар амон монда, ҷовидона гарданд.

Хушбахтона, сарнавишт ба миллати тоҷоду куҳанфарҳанги тоҷик фарзонафарзанд ва абармардеро бо номи муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон насиб гардонид, ки тамоми сифатҳои мазкурро дороянд.

Пешвои миллат бо хираду дониш, иродаву матонат, дурандешиву мулоҳизакорӣ, ҷасорату далерӣ ва меҳанпарастиву миллатдӯстии бесобиқа тавонистанд пояҳои давлатдорӣ тоҷикиро бунёд гузоранд, миллату кишварро аз нестӣ наҷот диҳанд, фарҳангу тамаддуни миллиро дар минбарҳои бонуфузи байналмилалӣ муаррифӣ намуда, ба бузургтарин дастовардҳо ноил гарданд.

Талошҳои захираҳои шабонарӯзии Пешвои миллат аст, ки мардуми тоҷик ва дигар шаҳрвандони кишвар, новобаста ба мансубияти диниву мазҳабӣ ва қавмиву миллиашон, дар партави сиёсати хирадмандонаи Роҳбарияти олии кишвар хуш хуррам ва тинчу осуда зиндагонӣ доранд.

Дар таърихи инсоният мисолҳо дар бораи хидматҳои шоистаи фарзандони ин ё он миллат барои Ватани худ бисёранд. Аён аст, ки чунин шахсиятҳо бо тобоварӣ, обрӯю нуфуз ва ҳислатҳои мардонашон мардумро аз пайи худ

бурда, сабаби инкишофи давлатдорӣ ва фарҳанги миллий мегарданд.

Дар солҳои душвори 90-уми асри гузашта, вақте ки кишвар дучори иттиҳони бениҳоят вазнини таърих гашта буд, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ягона шахсе буданд, ки бахри халли мусбати тақдири сарзамини паҳну парешонгашта ҳаётанро дар роҳи хидмат ба халқу Ватан бахшида буданд. Шукр меғӯем, ки дар давраи ҳассосу тақдирсоз барои ояндаи миллату давлат чунин сиёсатдори қавиҷиро, ватандӯсти бебоқу ҷасур ва қаҳрамон ба арсаи сиёсат омада, бо боварии қавӣ ба ояндаи неки кишвар тақдири минбаъдаи Ватанро ба уҳда гирифта, сулҳу ваҳдатро пойдор намуданд.

«Ман ба Шумо сулҳ меорам!»-му-

роҷият карда буданд дар рӯзи аввали Раиси Шурои Олӣ интиҳоб шуданашон. Аз ин рӯ, аз рӯзи аввали зимомии давлатдориро ба уҳда гирифтани муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тамоми ҳастиашонро бахри хизмат ба халқу Ватан, хушбахтии мардум ва шуқуфои сарзамини аҷдодӣ, ба сатҳи ҷаҳонӣ баланд бардоштани обрӯю нуфузи Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшиданд. Маҳз тавассути кӯшишу захираҳои Пешвои миллат бародарони дар паси сангарҳои муқобил парешон ба ҳам омада, соли 1997 шартномаи сулҳро ба имзо расониданд, дар муддати кӯтоҳ ғуззагон ба Ватан баргардониди шуданд, тамоми рукҳои давлатдорӣ тоҷикон аз нав барқарор ва барои инкишофи минбаъдаи кишвар шароити муносиб фароҳам овар-

да шуд. Ҷумҳурии Тоҷикистон узви комилҳуқуқи СММ гашта, бо зиёда аз 150 давлати ҷаҳон муносибатҳои дипломатӣ барқарор кард ва узви чандин сомону ташкилоти бонуфузи минтақаи ҷаҳон гардид.

Натиҷаи захираҳои Пешвои миллат аст, ки мушқилию норасоиҳо дар тамоми соҳаҳо бартараф гашта, дар як муддати кӯтоҳ Тоҷикистони азиз обод гашта, имрӯз симои кишвар ба таври шинохтанашаванда тағйир ёфта, бемайлон рушд дорад, сатҳи зиндагӣ некуаҳолии мардум сол ба сол баланд мегардад.

Ташаббусҳои Пешвои миллатамон дар арсаҳои ҷаҳонӣ дар ҳусуси обу иқлим ва ҳифзи пирияхҳо на фақат барои мардуми мо, балки тамоми инсоният хушдор мебошад, ки дар андешаи халли мушқили ба инсоният таҳдидунонда бошанд. Яъне, норасоии об, хатари беш аз пеш обшавии пирияхҳо, азияти миллионҳо сокини сайёра аз норасоии об, фавти кӯдакон ва дар ин замина, афзудани бемориҳои сирояткунандаву марги инсонҳо аз масъалаҳои ҳастанд, ки дар суҳанронҳои Сарвари кишвари тоҷикон пайваста таъкид мегарданд.

Аз ин рӯ, мо аз дастовардҳои замони Истиқлолияти давлатӣ зери сарвари Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ифтихор карда, ба ояндаи неки кишвар бо орзуи умеди зиёд менигарем. Роҳи тайнамудаи ин марди наҷиб, хидматҳои созандаву арзандашон дар таҳкими сулҳу ваҳдат, шуқуфои Ватан, амниятӣ хушбахтии миллат намунаи олии ватандӯстӣ ба ҳисоб меравад.

Шарифхон ТИЛЛОЕВ,
рӯзноманигор

ШУКРИ НЕЪМАТ

Ваҳдат —
бақои миллат

Дар саҳифаҳои таърихи даврони соҳибистиклолии Ватани азизу маҳбубамон – Тоҷикистон рӯзи 27-уми июни соли 1997 бо ҳарфҳои зарин сабт гардидааст. Дар ин санаи сарнавиштсоз хирадмандии миллати тоҷик пирӯз гардида, Созишномаи

умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллий дар Тоҷикистон ҳамчун санади муҳими таърихӣ ба имзо расид. Созишномаи сулҳ ва ваҳдати миллий барои халқи тоҷик ҳамчун пайки шодӣ, паёми оромӣ ва номаи иқболу саодат гардида, барои ҳамдигарфаҳмиву ваҳдати мардуми кишвар заминаи устувор гузошт.

Ваҳдати миллий дар зехну дили мардуми тоҷик ҳисси эҳтирому эътимод ба Ватанро бештар намуда, барои ободиву пешрафти кишвар тақони ҷиддӣ мебахшад.

Дар тӯли таърих тасдиқ шудааст, ки мавҷудияти ҳар як давлату миллат аз соҳиб будан ба илму дониш ва ақлу заковати халқ вобастагии муҳим дорад. Халқи тоҷик Ваҳдати миллиро дар баробари Истиқлоли давлатӣ як рукни муҳими давлатдорӣ ва шартӣ асоси пешрафту шуқуфои Тоҷикистони азизӣ худ медонанд. Мардум ба ин ҳама ҷонфидоиҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ободиву гулгулшуқуфои кишвар арҷ гузошта, адибон нисбат ба истиқлол ва Ваҳдати миллий шеърӯ сурӯду таронаҳо эҷод намудаанд.

Бо дарки арзиши олии Ваҳдати миллий ба ягонагии халқи саодатманди кишвар арҷ меғӯзем. Умедворем, ҷавонони болаёқату хушманди азаматон бештар аз ҳарвақта зираку хушёр шуда, манфиатҳои миллату давлатамонро муқаддас шуморида, аз баракати истиқлолу Ваҳдати миллий бахри тақвияти илму дониш ва малакаи ҳеш самаранок истифода мебаранд.

М. НИЁЗОВА,

номзади илмҳои филологӣ, ходими илмӣ шӯъбаи инноватсия ва психологияи таҳсилоти АТТ

МАОРИФ ВА ЗАМОН

Дар ҳар давраи замони рушд ва омода намудани ҷомеа барои гузариш ба марҳалаҳои нави иҷтимоӣ-фарҳангӣ ба зиммаи маориф вогузор гаштааст. Дар ташаккули сармояи инсонӣ маориф омили муҳимтарини маҳсуб меёбад. Масъалаи маориф ва таълиму тарбия ҳамчун рукни муҳими давлатдорӣ ва манбаи асосии захираҳои инсонӣ аз рӯзҳои нахустини соҳибистиклолӣ мавриди таваҷҷуҳ қарор гирифт.

Воқеан ҳам, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон поягузори маорифи навин буда, дар сиёсати дурбинонаи ҳеш маориф ва илму аз самтҳои муҳиму афзалиятнок эълон доштанд. Дар ин маврид, Пешвои миллат дар мулоқоти худ бо кормандони соҳаи маориф (22 декабри соли 2005) таъкид намуданд: «Маориф омили муҳимтарини ҳастии давлат ва наҷоти миллат аст. Мо соҳаи маорифро самти асосӣ ва стратегӣ сиёсати давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон эълон намудем».

Мавриди зикр аст, ки ҳамаи он иқдомҳо, ки дар кишвари мо ба хотири таҷдид ва рушди соҳаи маориф равона шудаанд, аз ниёзҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ маънавии ҷомеа сарчашма мегарданд. Ҳадаф аз иқдоми маорифпарварона тарбия ва ташаккули ҷомеаи огоҳу бедор, аз лиҳози маънавӣ сарватманд, насли худогоҳу ҳештаншинос ва мусаллаҳ бо донишҳои замонавӣ мебошад.

Дар даврони соҳибистиклолӣ маҳз бо ғамхорӣ ва талошҳои Хукумати Тоҷикистон, ҳосса, Президенти кишвар мақому манзалаи омӯзгор, устод, мураббӣ ва олим ҳеле боло рафт. Ба ин маънӣ Сарвари давлат қайд карданд: «Миллате, ки омӯзгори асил на-

Кафолати пешрафти ҷомеа

дорад, ҳеч гоҳ ба ягон мартаба намерасад. Ифтихор ва сари баланди мост, ки тоҷикон аз қадим соҳиби китобу қалам, илму маърифат ва олимӯ омӯзгор буданд, ҳастанд ва дар оянда низ хоҳанд монд». Сарвари давлат аз рӯзҳои нахустини ба арсаи сиёсат қадам гузоштаниашон ба мушқилоти зиёди иқтисодӣ иҷтимоӣ, вазъи нороми баъдичангӣ нигоҳ накарда, кӯшиши зиёд ба ҳарч медоданд, то сатҳи таълиму тарбия ва ба талаботи ҷаҳонӣ мутобиқсозии низомии маорифро таъмин намоянд. «То замоне, ки мо барои аҳли маориф, зиёиён, онҳое, ки офаранда, парваришдиҳанда, ва муҳофизи маънавият, ахлоқ ва маърифати ҷомеа ҳастанд, зиндагии шоистаеро муҳайё накунем, мақому мартабаи онҳоро ба дараҷае, ки меболад баланд набардорем, ба пешрафт умед бастанамон душвор аст».

Маориф манбаи асосии рушди милли буда, дар тарбияи кувваи кории соҳибхитос ва ташаккули иқтидори ҷомеаи босубот нақши халқунанда мебозад.

Институти маориф дар замони соҳибистиклолӣ бо роҳбарии Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шакл гирифта, рушди илму маориф, омӯзиши илму техника ва технологияҳои нав, тақвияти нерӯҳои зехнӣ ва ташаккули забони илм дар авлавият қарор гирифт. Дар ин раванд ҷойгоҳу манзалаи ба дар айни замон, масъулияти олимону донишмандон, аҳли маориф ва зиёиён эҷодкор дар ҷомеа дора ба дараҷаи баланд бардошта шуд.

Ҳамчунин, дар давоми беш аз се даҳсолаи соҳибистиклолӣ як силсила барнома ва лоиҳаҳои илмӣ

бо дарназардошти манфиатҳои давлатдорӣ милли таҳия ва мавриди амал қарор гирифта, барои пешрафти илму маориф заминаи устувор мустақам муҳайё гардид. Бо дарки таъсири амики нерӯи зехнӣ дар рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ мамлакат дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 нис ба ин масъала таваҷҷуҳи ҳоса дода шудааст.

Тавре маълум аст, ҳаллу фасли масъалаҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ҷомеа, пеш аз ҳама, ба соҳаи маориф вобаста аст. Аз ин рӯ, Президенти кишвар дар сиёсати ҳеш дар соҳаи маориф бо талошҳои пайгирона муносибатҳои сифатан навро ворид намуданд. Ин муносибатҳо дар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак», «Консепсияи миллии таҳсилоти Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба таври амиқ зикр шудаанд.

Тадбирҳои зиёди андешидашуда имкон доданд, ки дар соҳаи маориф тағйироти куллии бунёдӣ рӯи кор ояд. Садҳо муассиса ва иншоот барои соҳа бунёд ва мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифт.

Нақши муҳими маориф дар рушди иҷтимоӣ иқтисодӣ Тоҷикистон мушаххас менамояд, ки ояндаи кишвар ба рушду пешравии он вобаста аст.

Тоҳир МАҶИДЗОДА,
муовини ректор оид ба таълими
Донишгоҳи техникаи
Тоҷикистон ба номи
академик М. С. Осимӣ

27-УМИ ИЮН – РӯЗИ ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Бо ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ дар тамоми соҳаҳои ҳақиқии ҳалқ дигаргуниҳои ҷиддӣ ба вуқӯ пайваستا, имкон фароҳам омад, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаҷониба рушд кунад. Дар зими, таҳти роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон марҳала ба марҳала дар мамлакат қорҳои бузург ба сомон расонида шуд. Марҳалаи аввали тақдирсоз ва омили асосии пешрафт таъмини сулҳу субот дар кишвар маҳсуб меёбад. Маҳз бо талошу пайкор ва сиёсати хирадмандонаи Пешвои миллат Тоҷикистон аз ҷарғи нобудӣ наҷот ёфта, пеши роҳи хунрезӣ гирифта шуд ва Ваҳдати миллӣ таъмин гардид. Ба ин маънӣ, даҳсолаи аввали соҳибистиқлолӣ таптанаи сулҳу субот дар мамлакат мебошад. Бинобар ин, бо расидан ба Ваҳдати миллӣ раванди бунёдкорӣ – қандани нақбҳо, сохтмони роҳҳо ва НБО-ҳо дар кишвар вусъати тоза пайдо кард ва ба раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ ва таъмини истиқлоли энергетикӣ тақони ҷиддӣ бахшида, ба рушди иқтисодиёти миллӣ мусоидат намуд. Раванди бунёдкорӣ дар кишвар дар воситаҳои ахбори омма, маҳсуран, матбуоти даврӣ, ҳамчунин, асарҳои алоҳидаи публицистӣ мунтазам инъикос меёбад.

Ваҳдати миллӣ ва бунёди сохтмонҳои азим

Мусаллам аст, ки нақши ВАО, аз ҷумла, матбуот бузургу мондагор аст, зеро он ҳамчун минбари расонидани иттилоъ ва мубодилаи афкор хидмат менамояд. Дар дарозии таърих матбуот тавонистааст дар бунёди сохтмонҳои азим саҳми муносиб гузорад ва дар замони соҳибистиқлолӣ ин рисолати хешро такмил бахшидааст, зеро нигоштаҳое, ки дар саҳифаҳои матбуот ба таъбир мерасанд, аҳамияти баланди публицистӣ дошта, дар онҳо вазъи замон инъикос гардида, ба афкори ҷомеа тақони ҷиддӣ бахшидаанд.

Суханронии Сарвари давлат доир ба сохтмонҳои бузурги кишвар, аз ҷумла, қандани нақбҳо, бунёди таҷдиди роҳу пулҳо ва сохтмони неругоҳҳо, ки дар саҳифаҳои матбуот ба нашр расидаанд, нури таҳрирбахш пешбарандаи бунёдкорӣ азим дар мамлакат гардидаанд. Маълум мешавад, ки раванди бунёдкорӣ дар кишвар баъд аз соли 2000-ум вусъати тоза пайдо карда, таваҷҷуҳи асосӣ ба раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ ва расидан ба истиқлоли энергетикӣ равона шудааст. Барои расидан ба ҳадафҳои бузург Сарвари давлат мунтазам дар суҳанронҳои худ ба ин масоил таваҷҷуҳ намуда, дар онҳо ба таври дақиқ анҷом додани сохтмонҳои бузургро нишон додаанд.

Суханронии Президенти мамлакат аз ҷиҳати масъалагузорӣ ҷанбаи публицистӣ доранд, зеро дар онҳо руҳияи замон, вазъи иҷтимоӣ иқтисодӣ ва таъсир ба афкори омма равшану бармалост. Дар баробари ин, суҳанронҳо дар замоне сурат гирифтаанд, ки бояд дар ҳама вақту мавқеъ пешниҳод мегардиданд ва тавонистанд мардумро ба раванди сохтмонҳои азим даъват намуда, масъулин ва сохтмончиёро вазифадор созанд, ки дар иҷрои қорҳои ғайбӣ бошанд. Ҳамчунин, нақши суҳанронҳои дар иҷрои сохтмонҳои азим муҳим ва муассир мебошанд. Дар асоси суҳанронҳои масъалагузориҳо марбут ба сохтмонҳои азим ва барномаи Ҳукумат тавонист ба пешрафти ҷашмгир ва расидан ба ҳадафҳои стратегӣ мамлакат – раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ, ноил шудан ба истиқлоли энергетикӣ ва таъмини амнӣ озукаворӣ мусоидат кунад. Масъалагузориҳо, ки дар суҳанронҳои зикр шудаанд, қиммати амалӣ гардидаанд, ки аз нақшу қобилияти бузургу нодири Президенти мамлакат шаҳодат медиҳанд.

Дар Паёмҳои Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон масоили бунёдкорӣ дар ҷумҳурӣ мавқеи шоиба дорад. Сарвари давлат дар Паёмҳои худ на танҳо аз раванди бунёдкорӣ кишвар суҳан мекунад, балки бо шарҳи вусъат-

ноки масъалаҳо ва баррасии вазъи мавҷуда дурнамои ҳалли қазияҳоро нишон медиҳад. Паёмҳои Президенти кишвар аз нигоҳи масъалагузорӣ ва тақозои ҳалли онҳо то андозаи руҳи публицистӣ дошта, ба дарку фаҳми хонанда созгор мебошанд.

Маҳз аз Паёму суҳанронҳои Сарвари давлат, аз як тараф, доир ба сохтмонҳои азим маълумот ба даст меояд, аз ҷониби дигар, дурнамои рушди пешрафти мамлакат муайян ва мушаххас мегардад. Дар баробари ин, Паёму суҳанронҳои мазкур як давраи таърихӣ рангини давлатро бозгӯ намуда, махсусияти илмию публицистӣ ва таърихӣ доранд. Дар зими, дар хошияи онҳо қайдҳои публицистӣ низ ба вуҷуд омадааст.

Маълум аст, ки адибону публицистон ва рӯзноманигорон дар тасвири қорномаи қаҳрамони арсаи меҳнат нақши муассир гузоштаанд ва қараёни сохтмонро бо тамоми ҷузъиёташ бозтоб кардаанд. Дар меҳвари аксари нигоштаҳое, ки аз ҷониби адибону публицистон таълиф гардидааст, масъалаи сулҳу субот дар меҳвар қарор гирифтааст. Маҳз расидан ба Ваҳдати миллӣ имкону шароит фароҳам овард, ки раванди бунёдкорӣ дар кишвар тақвият ёбад ва ҳадафҳои стратегӣ мамлакат мушаххасу муайян гарданд. Адибону публицистон ва рӯзноманигорон бо истифода аз жанрҳои журналистика қорномаи қаҳрамони арсаи меҳнатро тасвир намудаанд. Муаллифон бевосита бо қараёни қорҳои шинос гардида, бо қоргарону муҳандисон ҳамсухбат шуда, ба таври воқеӣ раванди бунёдкорӣ инъикос кардаанд. Дар зими, дар нигоштаҳои онҳо, аз як тараф, симои Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, аз ҷониби дигар, заҳмату меҳнати қоргарон дар қандани нақбҳои бунёди

роҳҳо ва НБО-ҳо таҷассум гардидааст, зеро маҳз бо ибтиқори Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон лоиҳаҳои бузург барои раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ ва расидан ба истиқлоли энергетикӣ таъбиқ ва мамлакат ба марҳалаи нави рушд ворид шуд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои манбаъҳои бузурги обӣ буда, истифодаи оқилонаву самараноки он метавонад ба рушди иқтисодиёти миллӣ ва ба баланд гардидани сатҳи некуаҳолии мардум мусоидат кунад. Аз ин рӯ, таваҷҷуҳ ба бунёди НБО-ҳо дар кишвар дар мадди назар қарор дорад ва дар замони соҳибистиқлолӣ садҳо неругоҳи хурду миёна ва бузург сохта, мавриди истифода қарор гирифтанд. НБО-ҳои «Сангтӯда – 1», «Сангтӯда – 2» далели ин гуфтаҳоанд. Муҳаккикон, адибону публицистон ва рӯзноманигорон заминаҳои таърихӣ ташаккул, омилҳои инкишофи он, масъалаҳои баҳси атрофи бунёди НБО-и «Роғун», оғози дубораи қорҳои дар иншоот ва нақши Пешвои миллатро дар рушди гидроэнергетика дар кишвар бо далоили илмӣ мушаххасу муайян кардаанд.

Мусаллам аст, ки дар замони соҳибистиқлолӣ бо талошу иродати Сарвари давлат қорҳои дар НБО-и «Роғун» оғоз ёфта, бомаром идома дорад, ки бузургтарин дастовард мебошад. Дар саҳифаҳои матбуоти кишвар маводи зиёде доир ба муҳимияти НБО-и «Роғун» барои Тоҷикистон ва минтақа ба таъбир расидааст. Аз ин рӯ, муаллифон ба ин иншооти муҳими кишвар диққати асосӣ зоҳир намуда, бо истифода

аз жанрҳои журналистика ва нази публицистӣ, аз як тараф, симои Сарвари давлатро ҳамчун меъмори НБО-и «Роғун» тасвир кардаанд, аз ҷониби дигар, заҳмату талошу қоргарону муҳандисонро дар ин иншооти аср инъикос намудаанд.

Шоиба таъкид аст, ки маҳз бо расидан ба истиқлолу Ваҳдати миллӣ шароити созгор фароҳам омад, ки бунёдкорӣ азим дар кишвар густариш бахшида шавад ва даҳҳо иншооти муҳиму стратегӣ мавриди истифода қарор гиранд. Дар зими, созандагӣ ба марому мақсади Ҳукумати кишвар таъбиқ ёфта, дар ғушаву қанори мамлакат мардуми сарбаланди кишвар бо дасту дили гарм ба сохтмони иншооти гуногун машғуланд ва Ватани азизамон – Тоҷикистон рӯз то рӯз зевову шуқо мегардад. Бинобар ин, моро зарур аст, ки ба қадри сулҳу субот ва истиқлоли миллӣ бирасем ва дар таҳкими давлатдорӣ миллӣ талоши бештар намуда, кишварамонро ҳамаҷониба рушд бахшем.

Насриддин ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

МУЛОҲИЗА

Ифротгарой хатари ҷиддист

Имрӯҳо ҷомеаи башарӣ бо падидаи ниҳоят хатарнок ва ҷиддӣ – ифротгарой ва терроризм рӯбарӯст. Ин зухуроти номатлуб на танҳо амниятӣ суботи кишварҳоро ҳалалдор месозад, балки арзишҳои инсонӣ, фарҳангӣ ва маънавию зери хатар қарор медиҳад. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ, ҳамчун як ҷузъи ғайбӣ ҷомеаи ҷаҳонӣ ва кишвари сулҳпарвар, ин хатарро дарк карда, барои пешгирии он чораҳои мушаххас меандешад.

Ифротгарой чист ва ҷӣ гуна зухур мекунад? Ифротгарой қароинш ба ақида ва амалу рафторҳои мебошад, ки аз ҳадди меъёрҳои иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ ва ахлоқӣ берун рафта, ҷомеаро ба низоъ, хушунат ва парокандагӣ мебарад. Мутаассифона, гурӯҳҳои ифротгаро бештар ба таҳриф ва сӯйиштифода аз арзишҳои динию миллӣ даст мезананд ва маҳсуран, ҷавононро ба доми худ мекашанд.

Ифротгарой на танҳо зӯрварӣ, балки қушиши шикастани пояҳои давлатдорӣ, таҳдид ба фарҳангу тамаддун ва руҳафтагӣ дар байни аҳоли мебошад. Ин равандҳо метавонанд ҷомеаро аз дарун суст намуда, Ваҳдати миллӣ ва истиқлолро зерӣ хатар баранд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон борҳо таъкид намудаанд: «Терроризм ба ягон дин, мазҳаб ё миллат ҳос нест, яъне, террорист ватан, миллат ва дину мазҳаб надорад».

Ин андеша бозгӯкунандаи он аст, ки ифротгарой ҳаргиз ба номи ягон дину мазҳаб рабт надорад ва он танҳо василаи таҳриби ҷомеа тавассути шикастани бовару итминони мардум мебошад.

Осорхонаҳо метавонанд бо истифода аз захираҳои худ дар тарғиби арзишҳои миллӣ ва донишҳои муосири дунявӣ, ки заминаи маърифат ва ҳудодоҳии шаҳрвандонро ташкил медиҳанд, нақши муассир дошта бошанд. Осорхонаи ҷумҳуриявӣ таърихию кишваршиносии ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар шаҳри Панҷакент бо истифода аз захираҳои бойи таърихию фарҳангии худ ҳамеша талош меварад, ки дар байни ҷавонон ҳисси ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ ва эҳтиром ба арзишҳои таърихӣ ва фарҳангии миллатро бедор намояд.

Осорхона ҳамчун макони ҳифзи хотираи таърих ва пояи ҳудодоҳии миллӣ метавонад баёнғари он бошад, ки миллати тоҷик дар тӯли таърих ҷӣ гуна бар зидди ноадолатиҳо, таҷовуз ва тафриқа мубориза бурдааст ва ин миллат имрӯз низ метавонад бо муттаҳидӣ ба ҳар гуна хатар посухи қатъӣ диҳад.

Барои муҳофизати миллат аз ифротгарой ба мо илму маърифат, ҷаҳонбинии солим, Ваҳдати миллӣ ва ҳамбастагӣ лозим аст. Ҳар фарди ҷомеа бояд дарк кунад, ки оромии кишвар, рушди иҷтимоиву иқтисодӣ ва ҳифзи фарҳанги миллӣ танҳо дар шароити сулҳу субот муяссар мегардад. Мо-қормандони Осорхонаи ҷумҳуриявӣ таърихию кишваршиносии ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, дар ин ҷода бо эҳсоси масъулияти баланди шаҳрвандӣ саҳми худро хоҳем гузошт.

Мақсуд МИЗРОБЗОДА,
директори Осорхонаи ҷумҳуриявӣ
таърихию кишваршиносии ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар шаҳри Панҷакент

Байни Донишгоҳи давлатии Бохтар ва Донишгоҳи забонҳои хориҷии Сиани Чин Ёддошти тафохум ба имзо расид.

ДИДГОҲ

Дастоварди
таърихии халқ

Ваҳдати миллӣ дастоварди таърихии халки тоҷик буда, таҷассумгари фарҳанги баланд, хирад ва саъйю талоши мардуми мо ба сулҳпарварӣ мебошад. Ҳар қадар вақт гузарад, арзишу аҳаммияти ин қомеъӣ боз ҳам афзунтар мешавад. Он ҳамчун рамзи ваҳдати халқ ва ҳимояи бозғитимоди истиқлол аст.

Бо шарофати ин қомеъӣ ва руҳияи бемайлони халки тоҷик тавонист соҳибхитиёрии кишвар, тамомияти арзии онро ҳифз карда, ба рушди иҷтимоию иқтисодӣ, сиёсӣ ноил гардид. Баъди ба даст овардани истиқлолият вазъи кишвар душвор буд. Тамоми соҳаҳои қомеаро бухрон фаро гирифта, барои баромадан аз ин вазъияти душвору хатарнок зарурати ҳар гуна равиши солиму хирадмандонаро интиҳоб кардан пеш омад. Бояд гуфт, ки халқи тоҷик барои расидан ба Ваҳдати миллӣ озмоишҳои душвору сангинро пушти сар кард. Бо шарофати сиёсати дурандешонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон имкон пайдо шуд, ки давлати миллӣ, мавҷудияти миллат, забон ва фарҳанг ҳифз карда шавад. Ҷанги бародаркуши бемаънӣ қатъ гардид, ки ин муҳимтарин саҳифаи таърихи мост. Боиси хушнудист, ки имрӯз дар кишвар барои ноил шудан ба ҳадафҳои стратегӣ, аз қабилӣ расидан ба истиқлоли энергетикӣ, раҳӣ аз бунбасти коммуникатсионӣ, таъмини амнияти озукаворӣ ва саноатикунории босуръати кишвар шароити мусоид фароҳам оварда шудааст. Аз ин рӯ, ҳар яки мо вазифадорем, ки Ваҳдати миллиро ҳифз намоем, барои тарбияи насли наврас дар руҳияи ватандӯстӣ, арзишҳои миллӣ, маънавӣ ва ахлоқӣ саъйю талош кунем.

Имрӯз мо бояд Ваҳдати миллиро ҳифз намуда, дар роҳи расидан ба ҳадафи қоруми стратегӣ – саноаткунории босуръати кишвар ҳамвора заҳмат кашем. Бо итминон метавон гуфт, ки Ваҳдати миллӣ кафили эътимод дар пешрафти бештари кишвар аст.

И. ШАРИФҲОНЗОДА,
сармутахассиси бахши назорат
ва таъмини сифати таҳсилоти
Коллеҷи тиббии ноҳияи Ёвон

ИСТИҚБОЛ

Ҳамасола дар кишвар 27-уми июн Рӯзи Ваҳдати миллӣ бо шукӯху шаҳомати ҳосса таҷлил мегардад. Ваҳдати миллӣ на танҳо ҷашни миллӣ, балки рамзи муҳими таърихӣ, инчунин, фарҳангии ягонагӣ ва ҳамбастагии халқи Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

ПАЙВАНДИ
ҶОВИДОНИИ ВАТАН

Ҷояи Ваҳдати миллӣ он аст, ки сарфи назар аз фарқи-ятҳо, одамон метавонанд ҳамчун шаҳрвандони як миллат муттаҳид шаванд. Ноил шудан ба Ваҳдати миллӣ аксар вақт таъвиқи фарогирӣ, ҳамдигарфаҳмӣ байни гурӯҳҳои гуногун, пешбурди адолати иҷтимоӣ ва ҳимояи арзишҳо ва принсипҳои умумиро дар бар мегирад, ки аз фарқиятҳои инфиродӣ болотаранд. Омилҳое, ки ба Ваҳдати миллӣ мусоидат мекунад, инҳоянд:

- **Ҷанбаҳои умумӣ.** Ҳисси кавии мансубият ба миллат ва ифтихор аз таърих, фарҳанг ва дастовардҳои он.
- **Эътиром ба арзишҳо.** Эътироф ва эътироми гуногунии фарҳангҳо, забонҳо, динҳо ва анъанаҳои дохили миллат.
- **Ҳуқуқҳои баробар ва адолат.** Кафолат додани он ки ҳамаи шаҳрвандон тибқи қонун ҳуқуқҳои баробар доранд.
- **Имкониятҳои иқтисодӣ.** Таъмини имкониятҳои баробари иқтисодӣ барои ҳамаи шаҳрвандон, қоиш додани нобаробарӣ байни минтақаҳо ё

гурӯҳҳои иҷтимоӣ ва мусоидат ба фарогирии иқтисодӣ.

• **Волоияти қонун ва ҷаъолияти шаҳрвандӣ.** Нигоҳ доштани волоияти қонун, таъмини адолати одилонаву беғаразона ва ҳавасмандгардонии ҷаъолияти шаҳрвандӣ, ки дар он шаҳрвандон дар равандҳои демократӣ ва қабули қарорҳо иштирок мекунад.

• **Рамзҳо ва ҷорабиниҳои миллӣ.** Таъкид ба рамзҳои миллӣ, ҷашнҳо ва ҷорабиниҳое, ки шаҳрвандонро муттаҳид карда, гуруҳ ва ҳувияти миллиро таъвият медиҳанд.

• **Муносибатҳои байналмилалӣ.** Эҷоди муносибатҳои мусбат бо кишварҳои ҳамсоя ва қомеаи байналмилалӣ метавонад ба Ваҳдати миллӣ, субот ва ҳамкорӣ дар масъалаҳои минтақавӣ ва ҷаҳонӣ мусоидат кунад. Дипломатия ва ҳамкории байналмилалӣ, инчунин, метавонад ба ҳисси ифтихор ва ҳамбастагии миллӣ тақони ҷиддӣ бахшад.

• **Мутобиқшавӣ ба тағйирот.** Эътироф ва мутобиқшавӣ ба тағйироти иҷтимоӣ, иқтисодӣ

ва технологӣ метавонад Ваҳдати миллиро тақвият бахшад ва кафолат диҳад, ки тамоми кишрҳои қомеа аз пешрафт манфиат мегиранд ва ба он саҳм мегузоранд.

• **Арзишҳои демократӣ.** Риояи принсипҳои демократӣ, аз қабилӣ озодии баён, волоияти қонун ва эътироми ҳуқуқи инсон барои эҷоди эътимод ва ваҳдат дар байни шаҳрвандон муҳим аст.

Ваҳдати миллӣ барои қомеаи устувор ва шукӯфон аҳаммияти халқунанда дорад, зеро он имкон медиҳад, ки барои ноил шудан ба ҳадафҳои муштарак амалҳои дастаҷамъӣ анҷом дода шаванд, муқовимат ба ихтилофоти дохилӣ ва қобилияти миллат барои муқовимат ба мушкilotи беруна афзоиш ёбад. Ин як раванди доимист, ки саъйю кӯшиш ва уҳдадорихои ҳамроҳбарон ва ҳам шаҳрвандонро барои нигоҳдорӣ ва тақвият талаб мекунад.

Таҷлили Рӯзи Ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон ифодагари талошҳои дастаҷамъонаи сокинони кишвари азизамон барои бунёди қомеаи осоишта мебошад. Он шаҳодати руҳияи тағйирнопазири ҳамоҳангӣ ва ҳамкорӣ буда, роҳи Тоҷикистонро ба сӯи ояндаи дурахшон муайян мекунад. Мо тамоми кӯшиши худро бар он равона мекунем, ки сулҳу Ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон ҳамеша поянда бошад.

Фарзона АТАЕВА,
омӯзгори ДДХБСТ

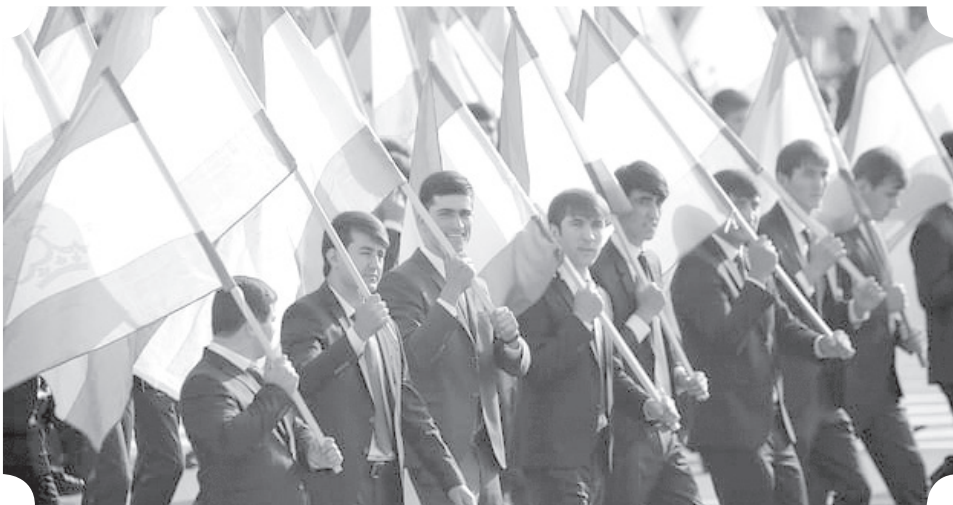
МЕҲАНПАРАСТӢ

Ҷавонони соҳибмаълумот барои ҳар як кишвар манбаи арзишманд ба ҳисоб мераванд. Онҳо дар рушди давлат нақши муҳим доранд. Ҷавонон давомдиҳандаи қору ҷаъолияти аҷдоди худ, муаррифгари давлат ба ҷаҳониён, неруи созандаву иқтисодии воқеии қомеа ва ояндаи миллату давлат мебошанд.

Вазифаи асосии низоми маорифи кишвар имрӯз аз он иборат мебошад, ки ҷавонони ватандӯсти қорони тафаккури мустақил, фарҳанги баланди муошират, ҷаҳонбинии созанда, дониши касбидошта, масъулиятнок ва қобилиятнок барои қабули қарорҳои мустақилонаро, ки ба баланд бардоштани некуахлоқии кишвар, халқ ва оилаҳо нигаронида шудаанд, тарбия намояд. Дар ин раванд нақши омӯзгор ҳеле назаррас мебошад.

Муҳаббат ба Ватан дар эътиром ба таърих, фарҳанг ва анъанаҳо, хоҳиши саҳм гузоштан ба рушди нуҷи он зоҳир мегардад. Муносибати эҳтиётқорона ба муҳити зист, ғамхорӣ дар ҳаққи ҳамватанон ва иштирок дар ҳаёти ҷамъиятӣ, нисбат ба тақдири кишвар бетараф ва бепарво набудан дигар тарафи ифодаи муҳаббату арҷгузори ба Ватан мебошад. Ҳар як шахс метавонад ин муҳаббатро ба таври худ – ба воситаи меҳнат, эҷодкорӣ, таҳсил ва ғамхории самимӣ қораи ояндаи кишвари худ нишон диҳад.

Тарбияи ватандӯстии ҷавонони муосир вазифаи мураккабест, ки ба назар гирифтани шароити иҷтимоию таърихӣ, сифатҳои ҳоси психологӣ ва авлодӣ, хусусиятҳои гуногуннаҷии онҳоро талаб мекунад. Тарбияи ватандӯстӣ бояд аз синфҳои ибтидоӣ оғоз ёфта, мунтазам дар солҳои мактабонӣ ва таҳсил дар макотиби олӣ сайқал дода шавад. Синни мактабӣ дар рушди эҳсосӣ-арзишӣ, маънавию ахлоқӣ,

Ҷавонон —
ояндасозони қомеа

тарбияи шаҳрвандии ҷавонон давраи ҳассостарин ба ҳисоб рафта, барои ташаккули ҳиссиёти интеллектуалӣ, ахлоқӣ ва эстетикӣ заминаи аввалин мегузорад.

Арзишҳо, ҳамчунин, дар оила, қомеаҳои ғайрирасмӣ, меҳнатӣ, ҳарбӣ ва дигар гурӯҳҳо, дар соҳаи воситаҳои ахбори омма, санъат, фароғат ва ғайра ташаккул меёбанд. Бинобар ин, дар ҷаъои мусоид ба қамол расидани ҷавонон аҳаммияти бузург дорад.

Омӯзгор ҳамеша барои шогирдонаш меъёри рафтор ва намунаи ибрат аст. Эҳсоси ватандӯстӣ тавассути худшиносии миллӣ, номус, шаъну шараф, самимият, меҳрубонӣ, сабру тоқат, қовҷичдонӣ, одоб, таҳаммулпазирӣ, раҳму шафқат, меҳмоннавозӣ, адолат ва дарки мансубият ба халқи худ зоҳир меёбад. Аз ин рӯ, омӯзгор бояд киш-

вари худро, соҳти сиёсӣю иқтисодии онро қонад ва дӯст дорад, аз таъриху дастовардҳои он ифтихор қонад, то дар дили ҷавонон меҳру муҳаббат ба Ватанро бедор намояд.

Дар яке аз мақолҳои қинӣ омадааст: «Омӯзгор дарро меқушояд, қорид шудан вазифаи мустақилонаи ҳар як шогирд мебошад». Ҳикмати ин мақол дар он мебошад, ки муаллим дар омӯзиш роҳнамои шогирд буда, қораи қодани қониши муқамал ба ӯ нақши муҳим дорад, аммо муваффақияти ниҳой ба саъю қӯшиши худӣ шогирд вобаста аст. Бинобар ин, мо, омӯзгорон, бояд биқӯшем, ки шогирдонро ба омӯзиши таъриху фарҳанги кишвари худ қалб намоём. Дар қораи нақши шаҳрванд дар қомеа, қалби ҷавонон ба ташаббусҳои иҷтимоӣ ва волонтерӣ баҳсҳо эҷод

карда, муҳиммияти масъулияти шаҳрвандӣ, омодагӣ ба дифоъ, баланд бардоштани обрӯву нуфуз ва эътибори байналхалқӣ, эътироми Конституция ва қонунҳои давлат, ифтихор аз муваффақиятҳои давлатро ба шуури қонишқӯён амик қойгир қунем. Қисми муҳими тарбия ташаккули ҳисси масъулият қораи ояндаи Ватан ва эътиром ба арзишҳои миллӣ мебошад.

Қӯшишу амалҳои омӯзгор дар тарбияи ватандӯстӣ ба ҷавонон қораи муайян қардани нақши худ дар қомеа қумак қарда, қораи дарк қардани аҳаммияти масъулияти худ дар назди Ватан шароит фароҳам меорад. Ин қадамҳо боиси ташаккули маъқеи ҷаъолонии шаҳрвандӣ, пайдоиши майлу хоҳиши иштирок қардан дар ташаббусҳои ҷамъиятию маданӣ мегарданд. Илова қар ин, тарбия тавассути таълиму намунаҳо ҷавононро ба ҷаъолияти эҷодӣ ҳавасманд наҷуда, онҳоро ба рушди малақаву қониши худ ба манфиати кишвар водор месозад. Дар натиҷа, мутахассисони оянда на танҳо дар қарбу қори худ салоҳиятнок мешаванд, балки қораи ободии қомеа ва кишвар ҳавасманд мегарданд.

Ҷавонон, баҳусус, қонишқӯён метавонанд меҳри беандозаи худро ба Ватан тавассути амалҳои қурмазмун нишон диҳанд. Аз қумла, тавассути таҳсил ва худтақмилдиҳӣ, ташаббусҳои волонтерӣ ва иҷтимоӣ, ҳифзи мероси фарҳангӣ, масъулияти экологӣ, маъқеи ҷаъоли шаҳрвандӣ...

Ин амалҳо қидду қаҳди зиёдро талаб намеқунанд, вале қораи бештар пешрав шудани кишвар ёрӣ мерасонанд.

Муҳбири КОМИЛОВА,
устоди Қонишқадаи политехникии
Қонишқоҳи техникаи Тоҷикистон
ба номи академик М.С.Осимӣ

Дар Институти биологии Помир озмоишқоҳи биотехнологӣ ба истиқода қода шуд.

Дар 130 муассисаи таълимии ноҳияи Рӯдакӣ беш аз 10 ҳазор наврас ба истироҳат фаро гирифта шудаанд.

ҲАЛЛИ МАСЪАЛАҲО ДОИР БА ОЛИМПИАДА

(Идома аз шумораҳои гузашта)
Машгулияти бисту панҷум (синфҳои 5-7)

390. Аввал $\frac{1}{6}$ ҳиссаи стакани қаҳваи сиёхро

нӯшида, ба он шир рехтанд. Пас аз он $\frac{1}{3}$ ҳиссаи

стаканро нӯшида, боз ба он шир рехтанд. Ниҳоят моеи стаканро пурра нӯшиданд. Чиро бештар нӯшиданд, шир ё қаҳваро?

391. Оё суммаи дилхоҳ аз миқдори бутуни сомониҳои аз 7 калонро бо пулҳои 3 ва 5 сомонӣ пардохт намудан мумкин аст ё не?

392. Аз адади 12 345 678 910 111 213. ... 5960 сад рақамро ҳамин хел хат занед, ки адади ҳосилшуда калонтарин бошад.

393. Дар қитъаи квадратшакл гулдони квадратшакл гузошта шудааст. Агар тарафи гулдон аз тарафи қитъа ду маротиба хурд ва масоҳати қитъа 100 м² бошад, масоҳати гулдон ба чӣ баробар аст?

394. Ба адади дурақама аз чап рақами 3-ро навиштанд ва он 9 маротиба зиёд шуд. Ин адад кадом аст?

395. Дар як зарф 2 литр об буда, зарфи дуҷум ҳолӣ аст. Аз зарфи якум $\frac{1}{2}$ ҳиссаи обро ба зарфи

дуҷум, пас аз он аз зарфи дуҷум $\frac{1}{3}$ ҳиссаи обро ба

зарфи якум, пас аз он аз зарфи якум $\frac{1}{4}$ ҳиссаи обро

ба зарфи дуҷум рехтанд ва ғайра. Пас аз 1997 маротиба рехтан дар зарфи якум чанд литр об мемонад?

396. Оё қасре, ки сураташ аз маҳраҷаш калон аст, ба қасре, ки маҳраҷаш аз сураташ калон аст, баробар шуда метавонад?

397. Дар мусобиқаи футбол 10 даста иштирок мекунад. Исбот кунед, ки дар ҷадвали дилхоҳи мусобиқа ҳамеша ду дастаи шумораи якхелаи бозӣ гузаронидашуда мавҷуд аст.

398. Ба Акбар ду намуд ҷӯбҳои дарозияшон 6м ва 7м оварданд. Онҳоро ба кундаҳои дарозияш якметра буридан лозим аст. Кадом ҷӯбхоро буридан муфидтар аст?

399. Адади 12 345 679-ро бо кадом адад зарб задан лозим аст, ки адади фақат бо рақамҳои 5 навишташуда ҳосил шавад?

400. Аз нуқтаи А ба нуқтаи В ду гамбӯсак ҳазида ба қафо бармегарданд. Гамбӯсаки якум ба

ҳар ду тараф бо суръати якхела ҳазида рафт. Гамбӯсаки дуҷум ба нуқтаи В назар ба гамбӯсаки якум 1,5 маротиба тезтар ва ба қафо 1,5 маротиба сусттар ҳазидааст. Кадом гамбӯсак ба нуқтаи А пештар ҳазида омадааст?

401. Ададҳои 100 ва 90-ро ба ҳамон як адад тақсим карданд. Дар ҳолати якум дар бақия 4, дар ҳолати дуҷум 18 ҳосил шуд. Ба кадом адад тақсим карда шуд?

402. Ворис гуфт, ки y ҳалли муодилаи $xy^2 + x^2y = 1999$ -ро ба ададҳои натуралӣ медонад. Оё y иштибоҳ накардааст?

Ҳалли масъалаҳо ва нишондоди онҳо
390. Баробар. Як стакан қаҳваро нӯшида, аввал ба $\frac{1}{6}$ ҳиссаи стакан, баъд ба $\frac{1}{3}$ ҳиссаи он ва

баъд аз ин ба $\frac{1}{2}$ ҳиссаи шир рехтанд. 391. Ҳа.

Бигзор, $x > 7$ бошад. Агар x ба 3 қаратӣ бошад, онро дар намуди $x = 6 + 3k$ навиштан мумкин аст. Агар x хангоми тақсим ба 3 дар бақия 1-ро диҳад, онро дар намуди $x = 10 + 3k$ навиштан мумкин аст. Агар хангоми x -ро ба 3 тақсим намудан дар бақия 2 ҳосил шавад, он гоҳ $x = 6 + 3k$ мешавад. Аз ин ҷо хулоса бармеояд, ки суммаи дилхоҳ аз адади бутуни сомониҳои аз 7 калонро бо пулҳои 3 ва 5 сомонӣ бе бақия додан мумкин аст. 392. 99 999 785 960. **Ҳал.** Адади матлуб аз шумораи зиёдтарини имконпазирӣ 9-ҳо оғоз меёбад. Аз рӯи адад аз чап ба рост ҳаракат намуда истода, ҳамаи рақамҳоро ба ғайр аз 9 хат мезанем. Мо аввал 27 рақамро хат мезанем: $\underbrace{123456789}_{8\text{рақам}}\underbrace{0111213141516171819}_{19\text{рақам}}...585960$.

Ҳамин тариқ, то ҳар 9-и навбатӣ мо дар натиҷаи хат задани $\underbrace{9920212223242526272829}_{19\text{рақам}}...5960$ рақам

омада мерасем. Боз ду қадам монда, мо боз 38 рақамро хат мезанем ва адади $\underbrace{999995051525354555657585960}_{15\text{рақам}}$ -ро ҳосил мекунем.

Дар қадамҳои пешина мо 84 рақамро хат задем (боз хат задани 16 рақам боқӣ мемонад), бинобар ин, мо то 9-и навбатӣ рафта намерасем. Рақами калонтарине, ки мо то он рафта расида метавонем (дар натиҷаи хат задани 15 рақам) 7 мебошад. Пас аз ин 5-ро хат зада, мо адади калонтарини имконпазирро ҳосил мекунем. 393. 25м². Азбаски масо-

ҳати квадрат ба 100м² баробар аст, бинобар ин, тарафи он ба 10м баробар мебошад, он гоҳ тарафи гулдон 5м мебошад. 394. 87. Муҳокимарониҳоро дар ду марҳила мегузаронем. 1) $\overline{ab} \times 9 = \overline{ab3}$, пас $b=7$ мешавад, чунки фақат 7×9 бо 3 ба итмом мерасад; 2) $\overline{a7} \times 9 = \overline{a73}$ аст, пас $a=8$ мебошад, чунки адади матлуб ба 9 қаратӣ мебошад. 395. Баробар. Пас аз қадами якум дар зарфҳо об баробар мебошад. Исбот мекунем, ки агар дар ягон қадами тоқ дар зарфҳо об баробар бошад, дар қадами тоқи оянда миқдори оби зарфҳо баробар мешавад. Дар ҳақиқат, оби як зарфро бо n -қисмҳо ҷудо карда, ин қисмро ба зарфи дигар ҳамроҳ кунем, $n+1$ чунин қисмро ҳосил мекунем. Пас, вақте ки дар қадами оянда аз зарфи дуҷум яке аз қисмҳоро баръакс баргардонем, мо ҳолати пешинаро барқарор мекунем. 396. Ҳа. $\frac{3}{2} = \frac{-3}{-2}$.

397. Азбаски дар мусобиқа 10 даста иштирок мекунад, миқдори бозӣҳои ҳар як даста метавонад, ба адади дилхоҳи бутун аз 0 то 9 (ҳамагӣ 10 адад) баробар шавад. Ҳолате шуда наметавонад, ки як даста дар ягон бозӣ ширкат накарда, дастаи дигар дар ҳамон бозӣҳо ширкат варзида бошад. 398. Ҷӯбҳои шашметро буридан қулайтар аст. Барои ба даст овардани 42 дона кундаи якметра аз ҷӯбҳои шашметра мо бояд 35 буриш ва аз ҷӯбҳои ҳафтметра 36 буриш иҷро кунем. 399. Ба 45. **Ҳал.** Азбаски $12\,345\,679 \cdot 9 = 111\,111\,111$ аст, пас $12\,345\,679 \cdot 45 = 555\,555\,555$ мешавад. 400. Гамбӯсаки якум. Бигзор, S - масофаи АВ, v - суръати гамбӯсаки якум, t_1 - вақти саёҳати он ба ҳар ду тараф, t_2 - вақти саёҳати гамбӯсаки дуҷум ба ҳар ду тараф бошад. Он гоҳ $t_1 = \frac{2S}{v} = \frac{12S}{6v}$, $t_2 = \frac{S}{1,5v} + \frac{S}{\frac{2}{3}v} = \frac{2S}{3v} + \frac{3S}{2v} = \frac{12S}{6v}$

мешавад. 401. 24. **Ҳал.** Бигзор, x адади номаълум бошад. Аз шартҳои масъала аён аст, ки: 1) ададҳои 96 ва 72 ба x бебақия тақсим мешаванд; 2) адади $x > 18$ мебошад. 402. Ворис хато кардааст. Адади $xy^2 + x^2y$ -ҷуфт ва адади 1999 тоқ мебошанд. Бинобар ин, муодилаи матлуб дар соҳаи ададҳои натуралӣ ҳал надорад.

Мамадҷон МАҲКАМОВ,
профессори кафедраи методикаи таълими
математикаи ДДОТ ба номи Садриддин Айӣ,
номзади илмҳои педагогӣ

►► БА ЁРИИ ОМУЗГОРОН

Масъалаҳои химиявӣ

(Идома аз шумораи гузашта)
16. 2,5 мол сулфати мис (II) чанд грамм аст?

Ҳал: Ин масъаларо аз формулаи миқдори модда истифода бурда, массаи онро муайян мекунем: $n = \frac{m}{M} \Rightarrow m = M \cdot n$

Дар ин формула n -миқдори моддаи додашуда (мол), m -массаи моддаи додашуда (грамм) ва M -массаи молярии моддаи додашуда (г/мол) мебошад.

д.ш.а.	
$n(\text{CuSO}_4) = 2,5$ мол	$m = 2,5 \cdot 160 = 400$ г
$M(\text{CuSO}_4) = 160$ г/мол	Ҷавоб: 400 г
$m(\text{CuSO}_4)$ -?	

17. 33,6 л (ш.м.) оксиген чанд грамм аст?

Ҳал: Ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Масъаларо бо формулаи зерин ҳал мекунем: $n = \frac{m}{M}$ ва $n = \frac{V}{V_m}$

Чӣ тавре дар боло зикр кардем, ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Пас, миқдори газҳо бо ҳам баробаранд ($n = n$), дар натиҷа формулаи зерин ҳосил мешавад, ки мо массаи онро ҳисоб мекунем:

$\frac{m}{M} = \frac{V}{V_m} \Rightarrow m = \frac{M \cdot V}{V_m}$	
Дар ин формула m -массаи моддаи додашуда (грамм), M -массаи молярии моддаи додашуда (г/мол), V -ҳаҷми газ (л) ва V_m -ҳаҷми молярӣ (22,4 л/мол) мебошад.	
д.ш.а.	
$V = 33,6$ л	$m = \frac{33,6 \cdot 32}{22,4} = 48$ г
$V_m = 22,4$ л/мол	Ҷавоб: 48 г
$M(\text{O}_2) = 32$ г/мол	
$m(\text{O}_2)$ -?	

18. 56 л (ш.м.) хидрогенсулфид чанд грамм аст?

Ҳал: Ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Масъаларо бо формулаи зерин ҳал мекунем: $n = \frac{m}{M}$ ва $n = \frac{V}{V_m}$

Чӣ тавре дар боло зикр кардем, ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Пас, миқдори газҳо бо ҳам баробаранд ($n = n$), дар натиҷа формулаи зерин ҳосил мешавад, ки мо массаи онро ҳисоб мекунем: $\frac{m}{M} = \frac{V}{V_m} \Rightarrow m = \frac{M \cdot V}{V_m}$

Дар ин формула m -массаи моддаи додашуда (грамм), M -массаи молярии моддаи додашуда (г/мол), V -ҳаҷми газ (л) ва V_m -ҳаҷми молярӣ (22,4 л/мол) мебошад.

д.ш.а.	$m = \frac{56 \cdot 34}{22,4} = 85$ г
$V = 56$ л	Ҷавоб: 85 г
$V_m = 22,4$ л/мол	
$M(\text{H}_2\text{S}) = 34$ г/мол	
$m(\text{H}_2\text{S})$ -?	
19. 67,2 л (ш.м.) аммиак чанд грамм аст?	
Ҳал: Ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Масъаларо бо формулаи зерин ҳал мекунем. $n = \frac{m}{M}$ ва $n = \frac{V}{V_m}$	
Чӣ тавре дар боло зикр кардем, ҳаҷми 1 мол газҳои гуногун дар шароити муътадил ба 22,4 л баробар аст. Пас, миқдори газҳо бо ҳам баробаранд ($n = n$), дар натиҷа формулаи зерин ҳосил мешавад, ки мо массаи онро ҳисоб мекунем. $\frac{m}{M} = \frac{V}{V_m} \Rightarrow m = \frac{M \cdot V}{V_m}$	
д.ш.а.	
$V = 56$ л	$m = \frac{67,2 \cdot 34}{22,4} = 51$ г
$V_m = 22,4$ л/мол	Ҷавоб: 51 г
$M(\text{NH}_3) = 34$ г/мол	
$m(\text{NH}_3)$ -?	

(Давом дорад)
С. ШОДИЕВ, доктори Phd-и ДДТТ,
Ҷ. АЛИЕВ, донишҷӯи ДТСТ

►► МУЛОҲИЗА ВА ПЕШНИҲОД

Дар замони муосир суръати технологияи коммуникатсионӣ, дастрасӣ ба фазои озоди иттилоотӣ, мазмуну муносибатҳои таълим як дараҷа тағйир ёфтаанд. Навгонӣ ва пешравӣ ба ҳаёти иқтисодии мамлакатҳои му-таракқӣ ва пешрафта, кишварҳои рӯ ба рушд бетаъсир буда наметавонанд, чунки ҳама дар як сайёра ва дар як замон қарор дорем. Аз ин рӯ, ворид гардидан ба низоми ягонаи таҳсилоти ҷаҳонӣ яке аз талаботи замони муосир буда, таълимдиҳандагонро огоҳ менамояд, ки худ бояд донандаи барномаҳои таълимии ҷаҳони нав бошанд. Имрӯзҳо дастпарварони макотиби таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии дар пайи омӯзиш ва соҳиби маълумот шудан гом мебардоранд.

Технологияҳои нав ба соҳаҳои гуногуни фаъолияти инсон ворид шуда, раванди рақамикунонӣ ҳукмфармост. Табиист, ки раванди рақамикунонӣ соҳаи таълимро низ фаро гирифта, низоми таҳсилоти муосирро бе технологияҳои рақамӣ тасаввур кардан ғайриимкон аст.

Албатта, таҷрибаҳои нишон медиҳанд, ки гузаштан якбора ба таълими муносиби замон кори сахлу сода нест, ин раванд вақту муҳлати тӯлонӣ меҳояд.

Бояд хотиррасон кард, ки ҳар як дарс мавзӯи навро барои омӯзишу барраси ба хонанда пешниҳод менамояд ва ин пешниҳод бояд дар доираи усулҳои технологияи муосир таълим анҷом дода шавад. Хонанда тавассути мавзӯҳои нав ба омӯзиш дилбастагӣ пайдо карда, мекушад, ки донишҳои ҷадидро қомилан азхуд на-мояд. Усулҳои омӯзиши мавзӯ бояд ба талаботи имрӯзаи азхуднамоии донишҳо мувофиқат намоёнд.

Назарияи таълими замони нав тақозо менамояд, ки дар марҳалаҳои аввали омӯзиш дарки мафҳуми калимаҳои калидии мавзӯ, фаҳмидани мазмун мавзӯи дарс дар дараҷаи яқин қорор гирад. Бояд хонанда дараҷаи мафҳуми мавзӯро дарк на-мояд, сари мушкilotи бавҷудода ма-андеша карда тавонад. Ба воситаи

Ҷавонони ватандӯсти мо минбаъд низ бо илму донишҳои замонавӣ, касбу ҳунариҳои муосир ва саъю талоши навҷӯнаи худ барои рушди илму инноватсия ва боз ҳам таҳким ёфтани нуфузи кишварамон дар арсаи байналмилалӣ саҳми арзишманд мегузоранд.

Эмомалӣ РАҲМОН

Таҳсилоти рақамӣ — талаботи замон

истифодаи самараноки технологияи рақамии таълим дараҷаи болотарини дарки мавзӯро ба хонанда расондан мумкин аст. Сабабҳои тағйирӣ муносибат ба таълим ин пеш аз ҳама, дигаргуншавии талаботи замон ва маълумотгирӣ аст. Имрӯз моҳият ва мазмун талаботу меъёри барномаҳои таълимӣ ва китобҳои дарсӣ ба таҷдиду нагонӣ ниёз доранд, зеро завқу хоҳиши таълим гирифтани маълумоту ҳунари омӯхтан ба сатҳи заковат ва хушмандии хонандагон вобастагӣ до-рад. Хонандаи имрӯз огоҳ аз илмҳои технологияи инноватсионӣ, маводу воситаҳои таълим ва боҳабар аз ах-бор мебошад. Пас, дар ҷунин шароити кор омӯзгор бояд ҳамеша дар так-мил ва тақвияти донишу маҳорати

касбии худ бошад, усулҳои нав ба нави роҳ ёфтан ба ҷаҳони андешаҳои хонандаро дарёбад, мавзӯҳои дар-сиро вобаста ба мазмун бо истифодаи усулҳои нави таълим ба самъи шоғирдон пешниҳод созад. Дар ама-лия бомуваффақият татбиқ карда тавонистани донишҳои назариявиро тавонад. Ҳамчунин, маҳорати касбии омӯзгори имрӯза аз донишҳои амиқи назариявӣ-илмӣ ва сатҳи истифодаи барномаҳои компютерӣ вобаста аст. Бояд қайд кард, ки монетаи ди-гар дар самти татбиқи технологияҳои рақамӣ дар соҳаи таълим омода на-будани муассисаҳои таълимӣ ба гу-зариши таҳсилоти рақамӣ мебошад. Муаммоҳои замони рақамӣ ба таҳ-силот таъсир расонида, мундариҷа ва

сохтори он, мақсадҳо, усулҳо, хусуси-яи ҳамкориҳои иштирокчиёни раванди таълимро тағйир медиҳанд. Аз ин рӯ мактабҳои олии техникиро зарур аст, формулаи донишхоро ҷунон тартиб ва пешниҳод намоёнд, ки ба талабо-ти фаъолияти меҳнатии замони нав мувофиқ бошад. Аз ҷумла, дар до-нишгоҳҳои донишқадаҳои техникӣ, барномаҳои таълимии қисми фанҳои умумитехникӣ, фанҳои графикӣ ва фанҳои таҳассусӣ ба дигаргунӣ ниёз доранд. Яъне, ҷой додани барномаҳои графикии компютерӣ дар барномаҳои таълимии самти техникӣ талаби омӯ-зиши донишҳои замони муосир ме-бошад, зеро ҳалли масъалаҳоро дар доираи қисми фанҳои болозир бо барномаҳои графикии компютерӣ оқилона ва бо сарфаи вақт анҷом до-дан мумкин аст. Таҷрибаи кишварҳои пешрафта моро водор месозад, ки бо омӯзиши амиқи технологияи рақамӣ ва инноватсия ҳамқадами замон бо-шем. Низоми рақамии таҳсилоти та-ҳияшаванда бояд дақиқ ба лоиҳа гирифта шуда, фарогири шумораи зиёди унсурҳои муҳталиф ва ба са-фарбар кардани ҳадди аксари неруи маърифатӣ нигаронида шуда бошад. Қайд кардан бамаврид аст, ки истифодаи одии технологияҳои иттилоотию коммуникатсионӣ дар модели анъ-анавии таълим, инчунин, интиқоли бевоситаи уҳдадорихи омӯзгор ба технологияи компютерӣ асоси гузари-ши рақамии таълим гардида намета-вонад. Дар ин асос метавон гуфт, бе омӯзиши амиқи барномаҳои компюте-рии фанҳои алоҳида мо наметавонем мувофиқи замон гомҳои бозътимод бардорем.

Хулоса, истифодаи оқилонаи тех-нологияҳои нави донишомӯзӣ ва тағй-ири дурусти барномаҳои таълимӣ мо-ро ба ҳадафҳои бузурги кишварамон дар замони нав мерасонанд.

*Сарвар ДҶУСТАЛИЕВ,
омӯзгори калони кафедраи
таҷрибот ва технологияи
мошинсозии Донишқадаи кӯҳию
металлургии Тоҷикистон*

►► АҲКОР

Интернет: дӯст ё душман?

Дар ҷаҳони муосир интернет ба қисми ҷудонашавандаи ҳаёти мо, бахусус, барои ҷавонон табдил ёфта-аст. Он баҳри мо имкониятҳои зиёде-ро фароҳам меорад, аммо дар айни замон дорои таҳдидҳои эҳтимолӣ низ мебошад. Пас он барои мо дӯст аст ё душман? Биёед, бифаҳмем.

Интернет, бешубҳа, «дӯсти ва-фодор»-и мост, вақте сухан дар бо-раи дастрасӣ ба иттилоот меравад. Маориф дастрастар шудааст, зеро акнун имкон дорем, ки ҳама гуна фанҳоро омӯзем, курсҳои онлайнӣ гузарем, китобҳо ва мақолаҳоро аз тамоми ҷаҳон мутолиа кунем. Ин як воситаи пурқувват барои худомӯзӣ ва тақмил бахшидани ҷа-ҳонбинӣ мебошад.

Шабакаҳои иҷтимоӣ ва мес-сенҷерҳо ба мо кумак мерасонанд, ки бо наздиконамон дар тамос бо-шем. Инчунин, интернет як майдон-и васеъ барои эҷодкорӣ низ ҳаст, ки тавассути он ҷавонон метаво-нанд ҳамфикрони худро пайдо ку-нанд ва ҳатто истеъдоди худро исти-фода намуда пул ба даст биёранд.

Барои бисёриҳо интернет ман-баи фароғат аст: филмҳо, мусиқӣ,

бозихо, блогҳо.

Аммо интернет метавонад душ-мани мо низ гардад, агар мо ната-вонем онро бошуурона истифода барем. Аз ҳад зиёд машғул шудан ба шабакаҳои иҷтимоӣ, бозихоҳои онлайнӣ ё тамошои видео метаво-над барои аз даст додани тавачҷуҳ ба ҳаёти воқеӣ, бад шудани на-тиҷаҳои таҳсил, мушкilotи ҳоб ва ҳатто ҷудошавии оилаҳо оварда расонад.

Мушкilotи дигари ҷиддӣ маъ-лумоти нодуруст ва хабарҳои қал-бақӣ мебошанд. Дар интернет ба маълумоти бардурӯғ дучор шудан хеле осон аст, ки он метавонад гумроҳкунанда ва ҳатто зараро-вар бошад. Тафаккури интиқодӣ ва қобилияти тафтиши манбаъҳои иттилоот дар асри рақамӣ аз ма-лакаҳои муҳими инсон ба ҳисоб меравад.

Фаромӯш набояд кард, ки ки-бербуллинг — таҳқир дар интернет низ нигаронкунанда аст. Бе ном ё феёк дар шабака баъзан одамонро ба рафтори хашмгинона, таҳқир ва таҳдид водор мекунад, ки метаво-над ба онҳо зарари ҷиддии равонӣ

расонад.

Барои он ки интернет дӯсти мо боқӣ монад, на душман, риояи як-чанд қоидаи одӣ муҳим аст:

- Бошуурона ва худдорӣ. Барои худ вақти муайянеро, ки дар шаба-ка мегузаронед, муқаррар кунед. Ба мутолиа ё тамошои мундариҷаи босифат, ки шуморо рушд медиҳад, афзалият диҳед.

- Саводнокии рақамӣ. Омӯзед, маълумотро тафтиш кунед, ҳақи-қатро аз дурӯғ фарқ кунед. Тафак-кури интиқодиро инкишоф диҳед.

- Амният. Маълумоти шахсии худро ҳифз кунед, бо истинод ва файлҳои ношинос эҳтиёткор бо-шед. Маълумоти махфиро мубодила нақунед.

- Муоширати бозхиром. Дар хотир доред, ки дар паси ҳар як номи қорбар инсонӣ воқеӣ истода-аст. Одобӣ муоширатро дар шаба-ка риоя кунед, таҳқир нақунед ва ба ғавҷи дода нашавед.

- Мувозинат. Ҳаёти воқеиро фаромӯш нақунед. Ба таҳсил, вар-зиш, маҳфило, муошират бо оила ва дӯстон вақт ҷудо намоед.

Интернет як воситаи тавоно аст, ки метавонад ҳам ба манфиат ва ҳам ба зарар хидмат кунад. Ин-тиҳоб ҳамеша аз мост.

*Гулҷеҳра АХМЕДОВА,
ассистенти кафедраи
технологияи иттилоотию
коммуникатсионӣ
ва барномарезии ДДҲБСТ*

►► РОБИТА

Оилаи устувор - омили пешрафт

Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёмҳо, вохӯрию мулоқотҳо-яшон ба сокинони мамлакат, бахусус, аҳли зиё таъкид менамоянд, ки ба тарбияи кӯ-дакону наврасон ва ҷавонон бештар диққат додан зарур аст.

Дар шароити ҳозира иддае аз оилаҳо ба мак-таб ва омӯзгорон робитаи наздик надоранд. Таълиму тарбияи фарзандашонро ба дӯши му-ассисаи таълимӣ ҳавола мекунанд. Ҳол он ки дар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак» ва-зифа ва уҳдадорихи ҳама мактаб ва ҳам пада-ру модарон ва ҳам фарзандон дар алоҳидагӣ оварда шудааст. Ман аз рӯи таҷрибаи би-сёрсолаи омӯзгориам мушоҳида намудам, ои-лаҳои, ки аз давраи кӯдакии фарзандонашон онҳоро ба меҳнатдӯстӣ, ҳурмату эҳтироми байниҳамдигарӣ, дӯст доштани Ватан, вақтро самаранок истифода бурдан, ба исрофқорӣ роҳ надодан, аз суханони қабҳи дур шудан ва ғайра тарбия кардаанд, бо донишу ҷаҳонбинии пеш-рафта дар рушди кишвар саҳмгузор мешаванд.

Мо бояд ба таълиму тарбияи фарзанд та-ваҷҷуҳи махсус зоҳир намоем, то ки оянда нас-ли созандаю ободкорро ба қамол расонем.

*Ҳалим НУРОВ,
омӯзгори таърихи МТМУ №51-и ноҳияи
Муъминобод, собиқадори соҳаи маориф*

Дар Душанбе Конфронси ҷумҳуриявӣ таҳти унвони «Ваҳдат – мароми модарон» баргузор шуд.

ИСТИРОҲАТИ МАКТАБИЁН

Таътили тобистона
самаранок мегузарад, агар...

Ҳамасола ташкил ва ба роҳ мондани истироҳату солимгардонии кӯдакону наврасон ба яке аз масъалаҳои муҳимми рӯз табдил меёбад. Соли чорӣ бо мақсади дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор намудани мавсими истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз 28 феввали соли 2025, №97) «Дар бораи ташкили истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон дар соли 2025» ба тасвиб расонида шуд, ки дар зами-наи он корҳои зиёде анҷом пазируфт.

Тибқи маълумоти сарраёсат, раёсат ва шубаҳои маориф, соли чорӣ 3738 адад истироҳатгоҳ, аз ҷумла, 28 истироҳатгоҳи беруназшаҳрӣ, 1637 истироҳатгоҳи наздимақтабӣ, 527 истироҳатгоҳи варзишӣ-бехдоштӣ, 392 истироҳатгоҳи меҳнатӣ-истироҳатӣ, 759 истироҳатгоҳи фароғатӣ-таълимӣ, 16 истироҳатгоҳи наздининтернатӣ ва 377 истироҳатгоҳи солимгардонӣ ба нақша гирифта шудааст, ки дар онҳо 303198 нафар кӯдаку наврас ба истироҳату солимгардонӣ фаро гирифта мешаванд, ки аз ин 15457 нафар дар истироҳатгоҳи беруназшаҳрӣ, 113167 нафар дар истироҳатгоҳи наздимақтабӣ, 20110 дар истироҳатгоҳи варзишӣ-бехдоштӣ, 14310 нафар дар истироҳатгоҳи меҳнатӣ-истироҳатӣ, 100990 нафар дар истироҳатгоҳи фароғатӣ-таълимӣ, 6516 нафар дар истироҳатгоҳҳои наздининтернатӣ, 32648 нафар дар истироҳатгоҳҳои солимгардонӣ нақшабандӣ шудааст. Аз шумори истироҳатгоҳҳои беруназшаҳрӣ, ки дар назар аст, соли чорӣ фаъолият намоянд, ба Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 5 истироҳатгоҳ, вилояти Суғд 10 истироҳатгоҳ, вилояти Хатлон 4 истироҳатгоҳ, шаҳри Душанбе 2 истироҳатгоҳ ва шаҳру ноҳияҳои тобё 7 истироҳатгоҳ рост меояд.

Бояд қайд кард, ки баста якум дар мавсими истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон дар соли чорӣ аз 12 июн оғоз гардида, 12 рӯз давом мекунад. Тибқи маълумот, соли чорӣ фаъолияти истироҳатгоҳҳои тобистона 1-4 баст ба роҳ монда мешавад.

Бо мақсади хотирмон гузаронидани истироҳати тобистонаи кӯдакону наврасон соли чорӣ аз тарафи Маркази ҷумҳуриявии муассисаҳои таҳсилоти иловагии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои таҳсилоти иловагии ҷумҳурӣ озмуну мусобиқаҳо, чорабиниҳои варзишӣ, фарҳангӣ-фароғатӣ, маҳфилҳои омӯзиши забонҳои хоричӣ, компютер, фанҳои дақиқ, ки бештар ба фароғати умумӣ, омӯзиш ва бозихо алоқаманд аст, ташкил ме-

гардад. Зеро таҷриба ва хотираҳо, ки кӯдакон аз истироҳатгоҳҳо ба даст меоранд, дар ташаккули иҷтимоӣ ва равонии онҳо нақши муассир мебозад. Аз ин рӯ, интиҳоби дурусти истироҳатгоҳ аз ҷониби волидайн метавонад ба рушди ҳамаҷонибаи фарзандон замина гузорад.

Чунонки мутахассисони соҳаи равоншиносӣ ва педагогика таъкид мекунанд, иштирок дар барномаҳои истироҳатгоҳҳо ба рушди иҷтимоӣ, равонӣ ва ҷисмонии кӯдакон мусоидат мекунад. Дар ин муддат кӯдакон на танҳо неруи ҷисмонӣ барқарор мекунанд, балки руҳия ва афкори худро низ тақмил мебахшанд.

Дарвоқеъ, таътили тобистона ба рушди ҳамаҷонибаи кӯдакону наврасон таъсири мусбат мерасонад, агар он самаранок истифода шавад. Барои ҳамин, зарур аст, ки барои самаранок роҳандозӣ гаштани таътили тобистона корҳои мусоид анҷом дода шаванд.

Мавсими тобистон барои кӯдакону наврасон на танҳо замони оромиш аз таълиму мактаб, балки як фурсат барои рушди шахсият, истироҳати солим ва таҳкими муносибат бо табиат аст. Ба анҷом расидани соли хониш ва баста шудани дарҳои мактаб имкониятҳои зиёде барои фаъолиятҳои фароғатӣ, омӯзишӣ ва иҷтимоӣ фароҳам мешаванд, ки метавонанд дар ташаккули шахсияти кӯдаку наврас нақши муҳим бозанд. Инчунин, тобистон фасли муносиб барои омӯзиши табиат аст. Кӯдакону наврасон метавонанд бо наботот, ҳайвонот ва муҳити атроф шинос шаванд, ки ин дар онҳо ҳисси эҳтиром ба табиат ва масъулияти экологиро ташаккул медиҳад.

Хулосаҳои олимону мутахассисони соҳаи педагогика нишон медиҳад, ки истироҳати тобистона як ҷузъи муҳимми тарбияи ҳамаҷонибаи насли наврас маҳсуб мешавад. Фридрих Фребел, яке аз шахсиятҳои барҷастаи педагогикаи асри XIX таъкид кардааст: «Бозӣ дар муҳити озод на танҳо воситаи фароғат, балки роҳи асосии омӯзиш ва рушди зеҳнии кӯдак аст».

Аз нигоҳи Фребел, фасли тобистон вақти муносиб барои омӯзишҳои ғайрирасмӣ, тавассути бозӣ, табиат ва озодӣ мебошад, ки кӯдаконро ба ҷаҳони воқеӣ омода мекунад.

Истироҳати тобистона дар самти солимии равонӣ ва ҷисмонӣ ба кӯдакон нақши муҳим мебозад. Кӯдакон баъд аз як соли пурмашаққати таҳсил ба истироҳати пурра ниёз доранд. Дар давоми тобистон онҳо метавонанд аз муҳити синф озод шуда, тавассути бозихо, машғулиятҳои варзишӣ ва сафарҳои беруна неруи тоза гиранд. Дар ин давра бозӣ, ҳоб ва фаъолиятҳои фароғатӣ кумак мекунанд, то кӯдак аз стресс ва мушкилиҳое, ки дар давраи таҳсил гирифтааст, озод шавад. Инчунин, иштироки фаъол дар варзишҳо ва бозихо беруна солимии ҷисмонӣ ва равониро тақвият мебахшад. Равоншиносон бар он назаранд, ки чунин давраҳои истироҳатӣ барои солим нигоҳ доштани руҳияи кӯдак ва тарбияи муносибатҳои солим бо муҳит бисёр заруранд.

Нақши волидон дар ташкили истироҳати босамар. Волидон нақши асосӣ дар ташкили истироҳати босамари кӯдакону наврасон мебозанд. Волидон пас аз анҷоми соли хониш барои фарзандон бояд нақшаи таътили тобистонаро дошта бошанд. Метавонанд ба фарзандоне, ки дар давраи таҳсил дар мактаб аз фанҳои таълими мушкилӣ доштанд, ба дарсҳои иловагӣ монад, то ин ки барномаи таълимӣ вобаста ба синну соли худро пурраттар аз худ намуда, донишҳои иловагӣ гирад, ё ин ки ба омӯзиши ягон касб машғул шавад. Барои касбомӯзӣ дар тамоми шаҳру ноҳияҳои 84 маркази таҳсилоти иловагӣ фаъолият менамояд, ки дар марказҳо курсҳои тарроҳӣ, дӯзандагӣ, бофандагӣ, адрасу атласбофӣ, чакандузӣ, рассомӣ ва монанди инҳо амал мекунанд. Бояд гуфт, ки ба маҳфилҳои рафтани наврасон шавку ҳаваси таълимгирандагонро ба омӯзиши ин ё он касб зиёд гардонид, ба онҳо дар интиҳоби касб кумак мекунад.

Истифодаи технологияҳои муосир. Масъалаи дигар, истифодаи технологияи муосир маҳсуб меёбад. Дар асри технологияи муосир кӯдакону наврасон вақти зиёдеро бо телефон, планшет ва компютер мегузаронанд. Агар ин вақт дуруст танзим нашавад, метавонад ба саломатии кӯдакону наврасон таъсири манфӣ дошта бошад. Волидон бояд истифодаи технологияро ба самти омӯзиш ва мақсаднок равона кунанд, масалан, бо интиҳоби вақти муайян ва барномаҳои таълимӣ, китобҳои электронӣ ва филмҳои маърифатӣ.

Ташкили дурусти истироҳат бе иштироки фаъолони волидайн ғайримمкон аст. Волидон бояд барои фарзандонашон нақшаи равшани тобистона тартиб диҳанд: сафарҳои оилавӣ, хониши китоб, омӯзиши ҳунароҳои мардумӣ, иштирок дар озмуну чорабиниҳо ва ҳатто кумак дар корҳои хона. Ҳар яке аз ин фаъолият метавонад ба ташаккули масъулият, ахлоқ ва меҳнатдӯстии кӯдак мусоидат кунад. Аз ҳама муҳимтараш ин аст, ки истироҳати тобистона имконият медиҳад, ки волидайн бо фарзандонашон бештар вақт гузаронанд.

Барои хотирмону самаранок гузаронидани таътили тобистона дар

истироҳатгоҳҳои беруназшаҳрӣ саҳми волидон хеле калон мебошад. Дар ҳолати равон кардани фарзандон ба истироҳатгоҳҳои беруназшаҳрӣ волидон аввалан бояд бо дарназардошти синну сол, ҳолати ҷисмонӣ ва равонии фарзандон, ҷойи мувофиқи истироҳатро интиҳоб кунанд. Онҳо вазифадоранд, ки фарзандонро ба истироҳат омода намоянд: қоидаҳои рафторро фаҳмонанд, бо муҳити истироҳатгоҳ шинос кунанд ва ашёи заруриро (либос, гигиена, доруҳои лозим) муҳайё созанд. Бо маъмурияти истироҳатгоҳ ва мураббӣҳои робитаи фаъол дошта бошанд.

Нақши мураббӣ дар истироҳатгоҳҳои тобистона. Мураббӣ шахсест, ки ҳамаҷузъа ба кӯдакон робитаи зич дорад. Дар шароити истироҳатгоҳ, ки кӯдакон аз муҳити оилавӣ ва омӯзиши доимии худ дур мешаванд, мураббӣ на танҳо роҳнамо, балки шахсияти наздик ва бозғатимод мешавад. Вай дар тарбия, фароғат ва рушди шахсияти кӯдакон нақши бузург мебозад. Давраи тобистон барои ҳар як кӯдак на танҳо вақти истироҳат, балки фурсати хубест барои омӯзиш ва шиносӣ. Маҳз мураббӣ аст, ки метавонад ин давраро барои онҳо фаромӯшнашаванда ва пурмазмун созад.

Вазифаҳои асосии мураббӣ. Мураббӣ на танҳо шахсе аст, ки кӯдаконро назорат мекунад, балки роҳбари гурӯҳ ва ташаббускор мебошад. Вазифаҳои ӯ аз рӯзе, ки истироҳати кӯдакон оғоз меёбад, сар шуда, то анҷоми фаъолияти он идома меёбанд. ӯ масъул аст, барои таъмини амнияти кӯдакон дар тамоми вақт бобати ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои тарбиявӣ ва фарҳангӣ, рушди қобилиятҳои зеҳнӣ, ҷисмонӣ ва ахлоқии онҳо, эҷоди муҳити дӯстона ва ҳамбастагӣ байни аъзои гурӯҳ. Мураббӣ бояд барномаи рӯзонаи гурӯҳро омода созад, машғулиятҳои шавқовар ва бозии эҷодӣ пешниҳод намояд, инчунин, дар лаҳзаҳои зарурӣ кӯдаконро дастгирӣ ва роҳнамоӣ кунад. Мураббӣ бояд дорои хислатҳои зерин бошад: меҳрубон ва хушмуомила, сабру таҳаммул, маҳорат дар муошират ва роҳбарӣ ва ташаббускору равоншинос бошад. Мураббӣ бояд тавонад ба кӯдакон ҳамчун дӯсти калонсол муносибат кунад, на ҳамчун фармондеҳ. Ҳамдардӣ ва ҳамфикрӣ бо кӯдакон гавари муҳити солимии равонии онҳо мебошад.

Ҳамчунин, мураббӣ бояд бо дигар кормандони истироҳатгоҳ-духтур, равоншинос, ошпаз, тарбиятгар ва роҳбарият ҳамкорӣ зичро роҳандозӣ намояд. Танҳо тавассути амали дастҷамъона метавон муҳити бехтару бехатар барои истироҳати кӯдакон фароҳам овард. Маҳорати касбӣ, меҳру муҳаббат ба кӯдакон ва масъулиятшиносии мураббӣ барои ташкили як муҳити солим ва хотирмон нақши калидӣ мебозад. Аз ин рӯ, интиҳоби мураббӣҳои соҳибтаҷриба ниҳоят муҳим аст. Ояндаи кӯдакон ва дараҷаи хуби истироҳати онҳо ба заҳмату муҳаббати мураббӣ вобаста мебошад.

Истироҳати тобистона як бахши ҷудопозири ҳаёти кӯдакон аст. Агар он дуруст ба роҳ монда шавад, метавонад на танҳо давраи оромиш, балки мактаби бузурги зиндагӣ гардад. Волидайн, омӯзгорон ва ҷомеа бояд барои фароҳам овардани шароити мусоид ҷиддан талош намоянд, то тобистон барои кӯдакон на танҳо давраи истироҳат, балки омили рушди шахсияти онҳо гардад.

М. ДАВЛАТЗОДА,
директори Маркази ҷумҳуриявии
муассисаҳои таҳсилоти иловагии
назди Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба истиқболи 35-солаги Истиқлоли давлатӣ дар ноҳияи Айни 10 иншооти соҳаи маориф ба истифода дода мешавад.

ДАСТОВАРД

Дар замони соҳибистиклолӣ имконот фароҳам омад, ки муҳаққиқону олимони тоҷик ба тадқиқи мавзӯоти бунёдӣ машғул гардида, аз як тараф, ба рушди илми тоҷик, аз ҷониби дигар, ба муаррифии кишвар дар арсаи ҷаҳонӣ мусоидат намоянд. Ба ҳамагон маълум аст, ки сол то сол дастовардҳои илмӣ пажӯҳишгарони тоҷик бештар ва дар рӯи олам эътирофу қадрдонӣ мегарданд. Ба ин маънӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид кардаанд: «Мо мақому манзалати илм, олимону донишмандон, аҳли маориф ва зиёиёни эҷодкорро дар ҷомеа аз нигоҳи иҷтимоӣ, маънавӣ ва молиявӣ давра ба давра баланд бардоштем. Зеро дар ҷаҳони муосир танҳо кишварҳое метавонанд ҳастии худро ҳифз карда, рушд ёбанд, ки шахрвандонашон дорои сатҳи баланди саводноқӣ ва маърифату фарҳанг, илмдӯсту донишманд ва соҳибхунар бошанд».

Эътирофи илми тоҷик дар арсаи байналмилалӣ

Яъне, илм неруи пешбар ва муҳаррики иқтисод ва устувориву пойдорӣи мамлакат маҳсуб меёбад. Дар ин замина ҷопи мақолаҳои пурмуҳтавои олимони тоҷик дар маҷаллаҳои илмӣ сатҳи ҷаҳонӣ ва эътироф шудани онҳо дар доираҳои илмӣ байналмилалӣ далели равшани рушди илми тоҷик маҳсуб меёбад.

Дар ин самт маҷаллаҳои зиёде ҳастанд, ки мавқеи бузург дошта, ҷоп намудани мақолаҳои илмӣ дар онҳо кори сахлу осон набуда, талаботу меъёри ҷиддии худро доро мебошанд. Дар ин миён дар Ҷумҳурии Қазоқистон маҷаллаи илмӣ байналмилалӣ «Endless light in science» ба нашр мерасад, ки аз нуфузи баланд дар арсаи ҷаҳонӣ бархурдор мебошад. Дар он маърузаву мақолаҳои илмӣ олимон, донишҷӯён, магистрҳо аз мамлакатҳои гуногун, аз қабили Қазоқистон, Тоҷикистон, Покистон, Озарбойҷон, Федератсияи Россия, Ўзбекистон, Туркия, Қирғизистон, Молдавия, Туркменистон, Гурҷистон, Булгария, Муғулистон бо забонҳои миллии ин кишварҳо ва забони русӣ ҷоп мешаванд.

Ба ин мазмун, моҳи феввали соли 2025 маҷаллаи мазкур озмунӣ байналмилалӣ «Бехтарин кори илмӣ»-ро дар байни мактабҳои олии кишварҳои зикршуда эълон намуд. Кори илмӣ номзади илмҳои техникӣ, дотсенти кафедраи методикаи таълими технологияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Сафархоча Исмолов дар мавзӯи «Тадқиқи динамикаи молекулавии селлюлоза бо таркиби гуногуни омехтаҳои табиӣ бо усули ЭПР тамғаҳои спинӣ» сазовори ҷойи аввал гардид. Мавсуф бо дипломи дараҷаи I ва медали «Бехтарин кори илмӣ» қадрдонӣ шуд.

Дарвоқеъ, мавзӯи мазкур дар илми муосир вобаста ба омӯзиши физикаи химиявӣ ва биофизика мубрам буда, татбиқи он дар рушди соҳаи саноат ва истеҳсолоти имконпазир аст. Вобаста ба муҳимияти тадқиқи мазкур бо устод Сафархоча Исмолов суҳбат ороест. Ў оид ба аҳамияти селлюлоза дар техника ва технологияи ҳозиразамон ва муҳтавои тадқиқи мақолаи мазкур андешаҳои хешро чунин баён кард:

– Селлюлоза ($(C_6H_{10}O_5)_n$) (аз забони лотинӣ «Cellula»-хучайра) моддаи асосии олами рустаниҳо мебошад, бинобар ин, онро, инчунин, ғоз (клетчатка) ҳам меноманд. Таркиби ҷӯби дарахтон аз 50 то 70% селлюлоза доранд. Нахҳои пахта амалан пурра аз селлюлоза

соф иборатанд. Нахҳои загирпоя ва канаб бошанд, дорои 74-79% селлюлоза ҳастанд.

Дар ҳар як занҷири элементарии макромолекулаи селлюлоза се гурӯҳи гидроксилӣ (ОН) мавҷуд мебошад, бинобар ин, формулаи селлюлозаро ба намуди $[C_6H_7O_2(OH)_3]_n$ навиштан мумкин аст. Мавҷудияти

се гурӯҳи гидроксилӣ имконияти медиҳад, ки аз селлюлоза эфирҳои сода ва мураккаби он ҳосил карда шаванд. Масалан, нитратҳои селлюлоза бо роҳи коркарди селлюлоза бо кислотаи концентратсияноки нитрат HNO_3 ба даст оварда мешаванд. Вобаста ба шароити ҷоришавии реаксияҳо боқимондаҳои кислотаи нитрат метавонанд микдори як, ду ва ё ҳамаи се гурӯҳи гидроксилӣ селлюлозаро иваз намоянд. Маводи дар ин реаксияҳо ҳосилшаванда вобаста ба адади муовизашудаи гурӯҳҳои гидроксилӣ, мувофиқан мононитроселлюлоза, динитроселлюлоза ва тринитроселлюлоза номида шудаанд.

Тринитроселлюлоза моддаи тарканда буда, яке аз таркибҳои асосии таркандани яроқҳои тарканда (мина, бомба, граната) ва яроқҳои оташфишон (милтик, пулемёт ва монанди инҳо) ба шумор меравад, яъне, селлюлоза аҳамияти бузурги мудофиавӣ дорад.

Ба ҳамин тариқ, селлюлоза ва эфирҳои он дар соҳаҳои хеле муҳими хоҷагии халқ, техника ва технология истифодаи васеъ доранд:

1. Истеҳсолоти бофандагӣ (матҳои пахтагин ва матҳои аз нахи загирпоя)
2. Истеҳсоли қоғаз
3. Истеҳсоли спирти гидролизӣ (техникӣ)
4. Истеҳсоли селлофан
5. Истеҳсоли пластмассаҳо
6. Истеҳсоли нахҳои сунъӣ (шоҳии сунъӣ, нахҳои диатсетат ва триатсетати селлюлоза)
7. Истеҳсоли пардаҳои тунук (плёнкахҳо)
8. Истеҳсоли лакҳо
9. Истеҳсоли моддаҳои тарканда
10. Истеҳсоли пулҳои миллӣ

(валютаҳо)

Пулҳое, ки дар замони Шуравӣ миёни мардум мубодила мешуданд, аз ҷиҳати устуворӣ ба даридан ва фарсудашавӣ беҳамто буданд, аз навҳои маҳиннаҳои пахта истеҳсол мегардиданд.

Аз таҳлилҳои устод С. Исмолов бармеояд, ки селлюлоза аз муҳимтарин моддаҳои мебошад, ки аҳамияти бузург дар тамоми соҳаҳои хоҷагии халқ дошта, истифодаи дурусти он метавонад ба рушди иқтисодиёт таъкиди ҷиддӣ бахшад. Аз ин рӯ, истифодаи дурусти молекулаи мазкур метавонад дар ҳама соҳаҳои муҳим бошад. Дар зимн, аз устод дар хусуси муҳимияти мақолаи илмӣ мазкур пурсон гардидем. Мавсуф кайд кард, ки нахҳои загирпоя, ки ҳангоми коркарди аввалия аз онҳо ҷудо карда гирифта мешаванд, гайр аз селлюлоза боз дар таркиби худ 21-26% омехтаҳои табиӣ доранд (моддаҳои мумшакл ва пектинӣ, лигнин, сафедаҳо ва монанди инҳо). Бинобар ин, пас аз коркарди аввалия бо роҳи химиявӣ ин омехтаҳои табиӣ аз онҳо берун карда мешаванд. Аз ин ҷост, ки мақсади мақолаи мазкур аз муайян кардани таъсири тозакунии химиявӣ нахҳои загирпоя ба структураи селлюлоза аз онҳо ҷудошаванда иборат буд.

Раванди ҷудо кардани селлюлоза нахҳои загирпоя дар панҷ зина амалӣ карда шуд. Дар ҳар як зина нави тозакунии селлюлоза, аз омехтаҳои бегонаи таркиби вай реагентҳои нав ба нав роҳи илова

намудем, то ки нолҳои бештари омехтаҳо аз таркиби селлюлоза берун намоём. Тадқиқоти мо нишон дод, ки дар зинаҳои 1-4-уми раванди аз моддаҳои бегонаи табиӣ пок кардани селлюлоза нахҳои загирпоя структураи онҳо нисбат ба структураи селлюлоза ба таъсири реаксияи тозакунии дучорнашуда паст мешавад. Аммо дар зинаи 5-уми ҷудокунӣ селлюлоза аз моддаҳои бегона, ки зинаи охирин ба шумор рафта, дар ин зина тамоми омехтаҳои табиӣ аз таркиби селлюлоза нахҳои загирпоя берун карда мешаванд, мо дар катори дигар реагентҳо маҳлули 1%-и ишқори натрийро ($NaOH$) истифода бурдем. Баҳодиҳии структураи селлюлоза дар ин зина ҳосилшаванда нишон дод, ки структураи онҳо ба структураи нахҳои ба таъсири химиявӣ дучорнашуда амалан якхел мебошад, яъне, ба мо муяссар гардид, ки селлюлоза нахҳои загирпояро бе таъири структураи онҳо ба даст оварем.

Маълум аст, ки тадқиқи мавзӯи мазкур ба таври мушаххас дар доираи мақолаи илмӣ бунёдӣ дар илми тоҷик қомеъии беназир буда, коркарди натиҷаҳои бадаст-овардаи муҳаққиқ метавонад дар иқтисодиёт имконпазир бошад. Дарвоқеъ, устод С. Исмолов бо таълифи мақолаи илмӣ бунёдӣ, аз як тараф, саҳифаи тозаро дар илми тоҷик боз карда бошад, аз ҷониби дигар, имконияти неруи илмӣ тоҷикро дар арсаи байналмилалӣ муаррифӣ кард. Ба устод Сафархоча Исмолов саломати бардавом, саодати рӯзгор ва дар ҷодаи пажӯҳишҳои илмӣ бунёдӣ қомеъҳои бештарро таманно дорем.

Н. ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

ЧАШМАНДОЗ

МАОРИФИ ҶАҶОН

Венесуэла

Таҳсил дар Венесуэла аз моҳи сентябр оғоз шуда, то моҳи июл давом мекунад. Инчунин, барои хонандагон таҳсили нуҳсола ҳатмӣ ва роғон аст. Бояд кайд намуд, ки зиёда аз 93%-и аҳолии 14-сола ва калонтар аз он хонда ва навишта метавонанд.

Кӯдакон аз 6 то 11-солагӣ дар мактаби ибтидоӣ таҳсил мекунанд. Машғулиятҳо дар ду баст: то нисфирӯзӣ ва баъди нисфирӯзӣ ба роҳ монда шудаанд. Дар рафти таҳсил хонандагон дар ҳамаи зинаҳои забони англисиро меомӯзанд. Пас аз хатми синфи 9 давраи нави таҳсил оғоз мешавад, ки онро таҳсили соҳавӣ меноманд. Дар ин зина хонандагон ба равияҳои табиӣ ва гуманитарӣ ҷудо мешаванд. Вобаста ба интихоби донишомӯзон рӯйхати фанҳои таълимӣ муайян мешавад.

Гаити

Мисли дигар кишварҳо дар Гаити пас аз хатми мактаби миёна таҳсил дар донишгоҳҳо ва коллеҷҳо шуруъ мешавад. Донишгоҳи давлатии Гаити аз бузургтарин ва қадимтарин муассисаи таҳсилоти олии касбии ин кишвар ба ҳисоб меравад. Он дар пойтахти мамлакат – шаҳри Порт-о-Пренс ҷойгир буда, дар якҷанд шаҳри дигар филиали худро дорад. Донишгоҳи мазкур соли 1860 ҳамчун аввалин муассисаи давлатии таҳсилоти олии касбии Гаити таъсис ёфта, соли 1944 ҳамчун донишгоҳ эътироф шудааст.

Донишгоҳи давлатии Гаити дорои 20 факултет мебошад, ки машхуртарини онҳо факултетҳои илмҳои гуманитарӣ ва иҷтимоӣ, ҳуқуқшиносӣ, идоракунии иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, меъморӣ, информатика, туризм ва дандонпизишкӣ ба ҳисоб мераванд.

Коста-Рика

Низомии маорифи Коста-Рика дар Амрикои Марказӣ аз беҳтаринҳо ба ҳисоб меравад. Қонунҳои соҳаи маориф аз соли 1869 таълимоти ҳатмиро пешниҳод намудааст. Дар ин кишвар забони асосии таълим испанӣ буда, аз зинаи таълими ибтидоӣ то таҳсилоти олии таҳсил бо ин забон ба роҳ монда шудааст. Дар аксари мактабҳои давлатӣ ва хусусӣ забони англисӣ ҳамчун забони дуюм омӯзонида мешавад.

Ғайр аз ин, муассисаҳои ҳастанд, ки пурра забони таҳсилшон бо забони англисӣ роҳандозӣ гардидааст. Аз ҷумла, дар шаҳри Сан-Хосе мактаби байналмилалӣ вучуд дорад, ки таълим дар он бо забони англисӣ буда, забонҳои олмониву фаронсавӣ низ омӯзонида мешаванд.

Мавритания

Дар Мавритания дар зинаи таҳсилоти томактабӣ кӯдакони 3 то 6-соларо ба таҳсил фаро мегирад. Бояд гуфт, ки дар ин мамлакат зинаи таҳсилоти томактабӣ камтар рушд карда, дар баъзе минтақаҳо (аксаран дар деҳот) дастрасӣ ба он маҳдуд аст.

Мактаби байналмилалӣ амрикоӣ дар Нуакшот дорои барномаҳои таълимии ҷаҳонӣ барои кӯдакони то 6-сола мебошад. Барномаҳои таълимии ин муассиса бештар ба рушди малакаҳои иҷтимоӣ ва забонӣ равона шудаанд. Ҳамчунин, барои шахсон имконияташон маҳдуд маркази омӯзишӣ таъсис дода шудааст, ки кӯдакони аз 4 то 14-соларо ба таҳсил фаро мегирад.

Мали

Дар соҳаи маорифи Мали мушкилоти зиёде, ба монанди дастрасии маҳдуд ба таҳсил, норасоии омӯзгорон ва манбаҳои таълимӣ ва гайра мавҷуд аст. Хусусан, дар деҳоти мамлакат аксари кӯдакон имконияти ба мактаб рафтагӣ надоранд. Инчунин, шумораи омӯзгорони соҳибтаҳсил кам мебошад, ки ин ба сифати таҳсил таъсири ҷиддӣ мерасонад. Ки ин ба сифати таҳсил таъсири ҷиддӣ мерасонад. Бояд кайд кард, ки таҳсил дар муассисаҳои таълими мамлакат бо забони фаронсавӣ ба роҳ монда шудааст, ки барои бисёре аз кӯдакон забони дуюм ё сеюм ба ҳисоб меравад ва дар рафти таҳсил ба онҳо мушкили эҷод мекунад.

Айни замон ҳукумати мамлакат барои ҳалли ин мушкилиҳо кӯшиш намуда истодааст, то кӯдакон аз омӯзиш дур намонанд. Барои баланд бардоштани малака ва касбияти омӯзгорон марказҳои омӯзишӣ таъсис ёфтаанд.

Таҳияи Ирода ТИЛАБОВА,
«Омӯзгор»

Ба истиқболи ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ дар шаҳри Хучанд 900 иншоот мавриди истифода қарор гирифтааст.

МАСЪУЛИЯТ

Дар замони муосир тарбияи фарзанд ба масъалаи муҳим табдил ёфтааст. Фарзандро бояд волидайн дар муҳити оила бо меҳр, ғамхорӣ ва муҳаббат тарбия кунанд.

Бар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак» тарбияи дурусти фарзанд ва ҳифзи ҳуқуқҳои ӯ вазифаи муҳим ва муқаддаси падару модар ба шумор меравад.

Фарзанд нахустин ҳидоятхоро барои дуруст ба камол расидан аз оила мегирад. Волидон дар оила на танҳо кӯдаконро ба донишандӯзӣ, балки барои муносибати хубу самимӣ бо аҳли ҷомеа ва муҳити атроф омода менамоянд. Меҳрубонӣ, эҳтиром, муҳаббат, масъулият ва адолат – ҳамаи ин арзишҳо ва принципҳо дар оила шакл мегиранд.

Рушду пешрафти мамлакат ба таълими фарзандон вобастагии зиёд дорад. Бе таълиму тарбия наметавон ба ояндаи дурахшони давлату миллат эътимод кард. Қонун «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи

Тарбия аз ғаҳвора оғоз меёбад

кӯдак» дар баланд бардоштани сатҳи маърифатнокии наврасону ҷавонон нақши созанда гузошт.

Аз мазмун ва мундариҷаи қонуни мазкур бармеояд, ки масъулияти гузоштани хишти аввалро ба ояндаи фарзандон нахуст волидон бояд ба дӯш дошта бошанд, зеро падару модар дар ибтидои ташаккули андешаву эҳсос ва рушди ҷаҳонибинии кӯдак нақши меҳварӣ доранд.

Ҳадафи асосӣ дар тафак-

кури насли наврас ҷойгирзин кардани эҳтирому эъти-мод ба фарҳанги миллӣ, мероси ниёгон, арзишҳои умуминсонӣ, ҳифзи марзу буми Ватан ва арзишҳои миллӣ махсуб меёбад.

Таҷрибаи ҳаётии моволидон собит намуд, ки ба таълиму тарбияи насли наврас ҳар соату дақиқа эътибори хосса зоҳир намоем, аз он рӯзе, ки кӯдак чашм ба олами ҳастӣ мекушояд, ба дарки олами ҳастӣ шуруъ менамояд. Вақте ки вай ба сухан

гуфтани суол додан оғоз мекунад, ҳассосияташ баланд гардида, меҳоҳад, ки ҳама чизро донанд ва иҷро карда тавонад. Аз ин рӯ, суолҳои пайдарпай медиҳад. Агар мо бо оромӣ ба саволи онҳо ҷавоби дуруст диҳем, метавонем кӯдаки зираку доноро ба камол расонем.

Волидайн дар тарбияи фарзандон бояд хеле эҳтиёкорона рафтор намоянд ва бо лаҳни ширину дилкаш ҳалимона ба онҳо посух диҳанд. Ҳаргиз овозашонро баланд нанамоянд. Ниёгонамонҳои шохсунитарбия ва инсонро арзиши умумибашарӣ гуфтаанд.

Ҳар як падару модарро зарур аст, ки вазифаи ҷонӣ ва қарзи шахрвандиро хуб дарк намуда, фарзандони худро бо роҳи дуруст, анҷом додани амалҳои нек, омӯзиши илму ҳунар ва азхуднамоии техникаву технологияҳои муосир, ширкати ғаёлона дар корҳои ҷамъиятӣ ва ободониву созандагии Ватани азизамон – Тоҷикистон ҳидоят кунанд.

Шукрона АМИНОВА,
омӯзгори МТМУ №1-и шаҳри Ваҳдат

ЭЪЛОН

Донишкадаи тиббӣ-иҷтимоии Тоҷикистон барои ишғоли вазифаҳои холии мударони кафедра ва омӯзгорон озмун эълон менамояд:

I. Барои ишғоли вазифаҳои профессор, дотсент ва ассистентони кафедраҳои зерин:

1. Кафедраи анатомияи одам ва истилоҳоти тиббии латинӣ;
2. Кафедраи анатомияи патологӣ ва тибби судӣ;
3. Кафедраи тарбияи ҷисмонӣ;
4. Кафедраи стоматологияи муоличавӣ;
5. Кафедраи стоматологияи ортопедӣ;
6. Кафедраи психологияи тиббӣ;
7. Кафедраи беҳдошт ва экология;
8. Кафедраи биологияи тиббӣ бо асосҳои генетика;
9. Кафедраи физикаи тиббӣ ва биологӣ бо асосҳои технологияи информатсионӣ;
10. Кафедраи фанҳои ҷомеашиносӣ;
11. Кафедраи ҷарроҳии умумӣ;
12. Кафедраи забонҳо;
13. Кафедраи микробиология, вирусология ва иммунология;
14. Кафедраи физиологияи нормалӣ ва патологӣ;
15. Кафедраи тибби оилавӣ;
16. Кафедраи бемориҳои чашм ва бемориҳои гӯшу гулу ва бинӣ;
17. Кафедраи травматология, ортопедия ва ҷарроҳии ҳарбии саҳроӣ бо курси урология ва анестезиология;
18. Кафедраи фтизиопулмонология;
19. Кафедраи химияи умумӣ;
20. Кафедраи химияи биологӣ;
21. Кафедраи бемориҳои дарунӣ бо курси кардиологияи клиникӣ;
22. Кафедраи дерматовенерология;
23. Кафедраи воғиршиносӣ;

24. Кафедраи тибби иҷтимоӣ;
25. Кафедраи онкология ва ташхиси шуӣ;
26. Кафедраи ҷарроҳии кӯдакона ва анатомияи топографӣ;
27. Кафедраи бемориҳои сироятӣ;
28. Кафедраи психиатрия ва неврология.

II. Барои ишғоли вазифаҳои профессор, дотсент ва ассистентони кафедраҳои зерин:

1. Кафедраи технологияи фарматсевтӣ, фармакогнозия, ташкил ва иқтисоди фарматсия, фармакология ва фармакологияи клиникӣ, хизмати фарматсевтӣ ва иттилооти фарматсевтӣ;
 2. Кафедраи акушерӣ ва гинекологӣ;
 3. Кафедраи бемориҳои кӯдакона;
 4. Кафедраи сиҳатии ҷомеа ва тандурустӣ, омори тиббӣ бо курси таърихи тиб;
 5. Кафедраи гистология.
- Талаботи умумии таҳассусӣ аз номзадҳо:**
- маълумоти олиии касбии ба самти фаёлият мувофиқ;
 - доштани дараҷаи илмӣ ва ё унвони илмӣ (барои вазифаҳои мударони кафедра, профессор, дотсент – ҳатмӣ; барои ассистент афзалият дода мешавад);
 - собиқаи кории илмӣ-педагогӣ ё амалӣ аз рӯи ихтисос (мувофиқи талаботи вазифаи мушаххас);
 - донишҳои забони давлатӣ (тоҷикӣ) ва забони русӣ;
 - маҳорати кор бо компютер (барномаҳои дахлдори офисӣ);
- Эзоҳ: Талаботи мушаххаси таҳас-

сусӣ барои ҳар як вазифа тибқи сандҳои меъриш ҳуқуқии амалкунандаи соҳавӣ ва оинномаи донишкада муайян карда мешавад.

Рӯйхати ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои иштирок дар озмун:

- ариза ба номи ректори донишкада;
- варақаи шахсии баҳисобгирии кадрҳо (бо муҳр тасдиқшуда);
- тарҷумаи ҳол;
- нусхаи шиноснома;
- нусхаи дипломҳо дар бораи маълумоти олии, дараҷаи илмӣ, унвони илмӣ (тасдиқшуда аз ҷониби нотариус ё шуъбаи кадрҳои ҷойи кори асосӣ);
- рӯйхати корҳои илмӣ ва таълимӣ-методӣ (тасдиқшуда аз ҷониби котиби илмии шурои олимон);
- нусхаи дафтарчаи меҳнатӣ (тасдиқшуда);
- маълумотномаи тиббӣ оид ба вазъи саломатӣ (шакли муқарраргардида);
- сурати андозаи 3x4 см (4 дона);
- нусхаи РМА (Рақами мушаххаси андозсупоранда);
- маълумотнома аз ҷойи истиқомат;
- маълумотнома дар бораи надоштани доғи судӣ.

Ҳуҷҷатҳо дар суроғаи зерин қабул карда мешаванд: шаҳри Душанбе, кӯчаи Клара – Сеткина-2, hr.dtit@mail.ru. Тел.: (+992) 93 933 34 10.

Мӯҳлати қабули ҳуҷҷатҳо: аз 25 июни соли 2025 то 25 августи соли 2025.

Эзоҳ: Сана ва макони баргузориши озмун ба доғалобоне, ки ҳуҷҷатҳояшон ба талаботи озмун мувофиқат меку-нанд, иловатан хабар дода мешавад.

Ҷавоби муаммони «Тоҷикон» («Омӯзгор», №25, 29.06.2025)

Аз боло ба поён:

1. Тоҷикобод. 2. Имон. 3. Наниманча. 4. Диловар. 6. Ламбада. 8. Ака. 9. Ақл. 13. Дору.

Аз ҷап ба рост:

1. «Тоҷикон». 4. Доро. 5. Асал. 7. Лӯлӣ. 8. Ана. 10. Иҳом. 11. «Вафо». 12. Адл. 14. АВИА. 15. «Рено». 16. Чана. 17. Дохунда.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Дипломи гумшудай ДТК №0190529, ки онро соли 2020 коллеҷи омӯзгории шаҳри Ҳисор Ҷулмзода Саида Нуралӣ додааст, эътибор надорад.

Раёсат ва ҳайати профессорону омӯзгорони Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон аз даргузашти Корманди шоистаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Аълоҷии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, профессори фахрӣ, дотсенти кафедраи забонҳои донишгоҳ **ДОЛЖИКОВА ВАЛЕНТИНА АНДРЕЕВНА** андухгин буда, ба ҳешу табор, ёру дӯстон, наздикону пайвандони марҳум изхори ҳамдардӣ ва тасляти амик баён намуда, ба онҳо сабри ҷамил меҳоҳанд.

НАШРИИ Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон www.omuzgor-gazeta.tj

МУАССИС

Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

САРМУҲАРИР

Эҳсон САҒАРЗОДА

225-81-55

ҲАЙАТИ ТАХРИРИЯ

Раҳим САИДЗОДА

Абдулло РАҲМОНЗОДА

Ҳомид ҲОШИМЗОДА

Равшан КАРИМЗОДА

Лутфия АБДУЛҲОЛИҚЗОДА

Бадриддин МУЗАФҒАРЗОДА

Қобилҷон ХУШВАХТЗОДА

«Омӯзгор» тахти рақами 271/рз-97, аз 27.09.2021 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хоҳири чандандешӣ маводе низ ба таъбирасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифони ҳам-фикр набошад ва барои онҳо масъулиятро ба уҳда нагирад.

Навиштаҳои ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардонида намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳои дар ҳаҷми на бештар аз 4 саҳифаи компютери андозаи 14 (фосилаи 1,5)-и ҳарфи Times New Roman Tj қабул менамояд.

ҲАЙАТИ ЭҶОДӢ

Насриддин ОХУНЗОДА

(ҷонишини сармуҳаррир)

Шодӣ РАҶАБЗОД

Ҳотами ҲОМИД

225-81-57

Шаҳноза БОБОМУРОДОВА

(муҳаррирон)

МУҲБИРОН

Ирода ТИЛАБОВА

Ҳуршеда АЗИЗОВА

(шаҳри Душанбе)

Ҷангибеки УЛҒАТШОҲ

(ВМКБ)

Сухроб АЗИЗӢ

Ҳудододи ИСЛОМ

(вилояти Хатлон)

Нуъмон РАҶАБЗОДА

(вилояти Сугд)

Саодат ЭРҒАШЕВА 225-81-61
(масъули обуна)

Зарнисор НИЗОМОВА

(хуруфчин)

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплексии «Шарки озод» ба таъбирасид. Индекси обуна: 68850. Адади нашр: 42727 нусха

Почтаи электронӣ:

p.omuzgor@maorif.tj

Сомонаи ҳафтанома:

www.omuzgor-gazeta.tj

QR - коди сомонаи расмӣи нашрияи «Омӯзгор»

Навбатдори шумора
Ш. Раҷабзод